ARI CATALA
DE
, Noticies y Anuncis
US DE SUSCRIPCIÓ
Edició vespre 1 ptes. mes
Edició matí. 1 » »
. 4'50 ptes. trim.
. 9 » »
30 números. 90 cèntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració:
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esqueles, comunicats, y reclams a preus convencionals. Pera la edició del vespre s'admeten esqueles mortuories fins a les sis de la tarda. Pera l'edició del matí. fins a les tres de la matinada.

y XXIII núm. 5,016

Barcelona: Dimecres 30 d'abril de 1913

Edició del VESPRE

SANT DEL DIA: Sants Eutropi i Amador, mrs.
de demà: L'Ascensió de Ntre. Sr. Jesucrist.—**Quaranta hores:** A la iglesia de la provincial Casa de Caritat. — Hores d'Exposició: De matí a dos quarts de vuit de la tarda.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de María:** Ntra. Sra. de la Saleta, a Sant Jaume o a Ntra. Se-
errat, als Agonitzants.—**Demà:** Ntra. Sra. de la Mercè, a sa iglesia, privileg., o a la del Pi. — **Missa d'avui:** Sta. Catarina de Sena; color
de demà: La Ascensió del Senyor; color blanc.

Observatori Meteorològic de la Universitat.—Director: E. Alcobé.—29 d'abril
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí i 4 tarda.—Baròmetre a 0'00 al nivell del mar: 764'49; 762'57.—Temperatures: Màxima, 23'0 sol; 16'5 ombra.—Mínima: 9'0 ombra, 7'2 reflector.—Temperatura a la ombra: 15'0; 16'0.—Pluja a les 21 hores: 0'0.—Aigua evaporada en milímetres: 1'05.—Graus d'humitat: 85; 84.—Direcció del vent: NE.; SE.—Velocitat del vent: 385 km.—Estat del cel: cobert; nuvolós.—Núvols. Classes: K K.; K. N. S.-Quantitat: 9'1; 9'7. Sortida del sol: 4'51.—Posta: 6'46.—Sortida de la lluna 2'49 n. — Posta: 1'37 t.

Don Esteve Mataró i Vilallonga

CAPITÁ DE LA MARINA MERCANT

Natural de Lloret de Mar

HA MORT

(A. C. S.)

Els seus afligits nebots don Pere i donya Carme Mataró, donya Joana i don Esteve Conill, nebots polítics D.ª Loreto Antonijuan, don Francisco Terradas i donya Josefina Mataró, tía (ausent), cosins i demés parents, al notificar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que'l tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuoria, carrer de Girona, 84, primer, primera, demà, 1.er de maig, a les onze del matí, per acompanyar el cadavre a la iglesia de la Puríssima Concepció i d'allí a la seva darrera estada (Cementiri del SO.

No s'avisa particularment

Enofosforina Serra

Tònic reconstituyent. REMINERALISANT. Torna la robustesa, l'alegria, la vitalitat i totes les forces perdudes ja sigui per un excessiu treball mental o bé per altres causes. — A. Serra.—Pelayo, 9

E. Prat de la Riba

La Nacionalitat Catalana

SEGONA EDICIÓ

Un vol. de 152 pàg., de 20 × 13 cm., en excelent paper vergé

Edició popular: 50 cts.

Ab cobertes a dues tintes i el retrat de l'autor: 1 pta.

DE VENDA EN LLIBRERÍES Y KIOSCOS
DIPÒSIT EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

MOSAICHS E. F. ESCOFET & C.
Ronda Sant Pere 8

El DR. LLORET ha traslladat sa consulta per a les malalties de l'Estómac a la RAMBLA DE CATALUNYA NUM. 13.

J. Marsans Rof i Fills
Valors, Cupons, Giros, Canvi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

MODES. - Carme Valls SOMBREROS DE TOTA MENA Passeig de Gracia, 54, xanfrà Aragó

T. Bracons y Fill **PELAYO, 8, interior i TALLERS, 74 bis. — Secció de vendes a la menuda.** Panyería, Drils, Géneros de Punt, Mocadors, Tovalloles i Llensols. — **Retalls de Panyería.**

ESCOLA MILITAR "SAN FERNANDO"
Director: Artur Laclaustra, Capitá d'Enginyers. Informes gratis als excedents de 1912 i reclutes de 1913 i 1914. — **CORTS, 575, segón i tercer.**

Futurs de cotó **A. G. Gabarró García. — Lauria, 33** Telèfon 2,694. S'executen ordres als mercats de Liverpool, Nova York i Nova Orleans. — Demanin follet explicatiu i detallat.

REINA VICTORIA HOTEL
MAISON SUISSE CONFORT MODERN
INAUGURAT DE POC, - Barcas, 6 i 8, Valencia

Dr. A. Presta **Especialista Orelles, Nas, Gorja i Tuberculosis Pelayo, 12, pral.** — Consulta de 9 a 10 i de 3 a 9.

El Senyor

Don Josep Borrell i Cortada

ha mort a l'edat de 68 anys

(A. C. S.)

La seva filla Encarnació, fill polític En Francesc Lópes, nétes, germans Coloma,
nás (presents) i Ramón (ausent), germans polítics Francesc Pedrosa, Ignacia
pe, Teresa Ferràn i Clara Parés, nebots, cosins i demés parents, al participar als
ics i coneguts tan sentida pèrdua, els preguen que'l tinguin present en llurs ora-
ns i se serveixin assistir demà dijous, primer de maig, a tres quarts d'onze del
tí, a la casa del difunt, Sant Domingo, núm. 2, segón, per acompanyar el cada-
a la iglesia de Santa María de Jesús (de Gracia) i després al Cementiri Vell.

No's convida particularment.

ANONIMA CLAUDIO DURAN
Construccions MONIER
Ronda Sant Pere, 44, baixos

Sostres de **CIMENT ARMAT** amb revoltons de guix
Patent núm. 51,570. — Economía, resistencia, depressa en construir Dipòsits. Canonades, Ponts, Edificis industrials i tota mena de construccions amb ciment armat

Dr. Teixidor Moragas Diploma Fac. Medecina París. Estómac, budells, fetge, pàncreas, diabetes, gota, obessitat, magrura. **Analisis, Raigs X,** Massatge, Electricitat. De 4 a 6. Festius: de 10 a 12 — PORTAL DE L'ÀNGEL, 12, 1.er

FERRO-CARRIL D'ORLEANS

nnicacions directes entre Barcelona y París (Quai d'Orsay)

BITLLETS DIRECTES de 1.ª, 2.ª y 3.ª classes
enzills y d'anada y tornada per distints itineraris

FACTURACIÓ DIRECTA DELS EQUIPATGES

Horaris desde'l 15 d'octubre de 1912

ANADA

	1.ª 2.ª y 3.ª clas.	Luxe 1.ª clas.	Luxe		1.ª-2.ª y 3.ª clas	1.ª-3.ª clas
		(c)	(f)			(a)
na S.	5'00	10,00	14,16	TREN PARIS-BARCELONA EXPRES	14,23	18,51
A.	12,03	13,48	18,00		21,10	22,35
	1.ª-2.ª-3.ª classes.		1.ª-2.ª y 3.ª cla. W L		1.ª-2.ª-3.ª classes.	
			(d)		(a)	
S.	14,17		18,30		23,05	
na. A.	16,20		20,15		0,50	
S.	16,47		20,33		1,12	
A.	19,37		23,22		3,36	
S.	20,45		23,37		3,48	
A.	Via Limoges		Via Limoges		7,30	
S.						
					(b) 8'28	
l'O) A	8,56		10,41		17'25	

TORNADA

	1.ª-2.ª-3.ª classes		1.ª clas.	Luxe S.Ex.	1.ª-2.ª-3.ª clas. W.L.		1.ª 2.ª 3.ª clas.	1.ª 2.ª 3.ª clas.
	(g)		(j)	(k)	(l (m)		(e)	
PARÍS (Quai d'Or.) S.	8,20		9,46 17,07	12,16 19,00	19,00	TREN PARIS-BARCELONA EXPRÉS	20,30	22,13 6,58
Burdeus Saint Jean A.	Via Limoges		1.ª-2.ª-3.ª classes.		Via Limoges		Via Limoges	
S.			(j) 19,50					7*
Tolosa....... A.	19,16		23,10		6,00		8,08	11,09
S.	22,40		23,30 (h)		6,28		11,10	
Narbona.. A.	0,57		1,25		9,04		13,15	
S.	1,47		1,47		9,3		13,20	
Portbou... A.	3,30		3,35		11,38		15,30	
	1.ª-3.ª cla.	1.ª-2.ª 3.ª c.	1.ª-3.ª clas.	1.ª-2.ª 3.ª cl.	Luxe	1.ª-2.ª 3.ª c.	Luxe 1.ª cl.	
							(i)	
S.	4,10	4,34	4,10	4,30	12,06 (i)	12,46	16,00	
Barcelona A.	7,53	10,30	7'53	10,30	15,40	19,02	19,32	

Cotxe-Restaurant de BARCELONA a CER-
—Cotxe directe de 1.ª classe de CERBERE a
BUS.
Cotxe-Restaurant de BURDEUS a SAINT-
RE-DES-CORPS.
uplement de 2'45 pessetes, de BARCELONA
BERE.—Cotxe-Restaurant de BARCELONA
BERE.
Cotxe-llits y cotxes directes de 1.ª, 2.ª y 3.ª
de CERBERE a PARIS (Quai d'Orsay).
Suplement de 2'45 pessetes de PORTBOU a
ELONA.
Cotxe-saló ab suplement de 8'75 pessetes de
ELONA a CERBERE.
Cotxe-Restaurant de CHATEAUROUX a LI-
GES.
Cotxe directe de 1.ª classe de TOLOSA a
BOU.

(i) Cotxe-Restaurant de PORTBOU a BARCELONA.

(j) Cotxe-Restaurant de PARIS (Quai d'Orsay) a BURDEUS.—Cotxe directe de 1.ª classe de BURDEUS a PORTBOU.

(k) Cotxe-Restaurant de PARIS (Quai d'Orsay) a BURDEUS.—Cotxe-Saló solament al preu del de 1.ª classe ab suplement de 10 franchs pera'l recorregut de PARIS a BURDEUS.—Cotxe directe de 1.ª classe de BURDEUS a PORTBOU.

(l) Cotxe-Restaurant de PARIS (Quai d'Orsay) a AUBRAIS-ORLEANS.

(m) Cotxe-llits y cotxes directes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classes de PARIS (Quai d'Orsay) a PORTBOU.—Cotxe-saló ab suplement de 8'75 pessetes de PORTBOU a BARCELONA.

squets i C. S. en C. Banca Borsa.
rs i cupons.—Rambla del Centre, 9.
egociem el cupó Deute Amortitzable
, venciment 15 maig pròxim.

L HOGAR ESPAÑOL"

Cooperativa de crèdit

er acord del Consell d'Administra-
desde'l dia 16 de maig vinent les
sicions especials tindràn per als nous
nents que no siguin socis un sobre-
de cinc per cent, ademés del dret
grés, devent satisfer desde aquella
«527 pessetes en lloc de 507 per
imposició». Al preu de 527 pesse-
la imposició de 500 pessetes pro-
«5'65 per 100 lliure d'impostos»,
més de la plus valúa considerable que
cridades a tenir en un futur pro-
El Consell se proposa aumentar gra-
ment el sobrepuig de les imposicions,
relació amb l'estat de les reserves
eneficis socials.
adrid, 27 d'abril de 1913.

	Pessetes.
ital suscrit.	70.000.000
1 realitzat.	27.500.000
do de garantía, previsió, cultura.	800.000
tams en vigor. . . .	35.800.000
ació pericial dels bens potecats.	76.500.000

erés repartit en els últims nou
nys a les imposicions especials
i estraordinaries

IS PER CENT, lliure d'impost

Porta del Sol, 9, Madrid; Ronda de
nt Pere, 6, Barcelona; Mendez Nú-
, 18, Sevilla.

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago é intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. **Tonifica, ayuda á las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la**

DISPEPSIA

las acedias, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disentería, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago é intestinos, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre. **Cura las diarreas de** los niños en todas sus edades.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite folleto á quien lo pida.

Al Dia

El conflicte

No hi ha hagut medi de fér acceptar al senyor Azcàrate la presidencia del Congrés. El comte de Romanones té'l conflicte en porta.

Debades proposen els ministerials una avant-votació que designi qui ha de ésser president. En l'avant-votació hi hauría dos candidats, el dels romanonistes i el dels monteristes: hi hauría, probablement, alguns vots en blanc. Això fa suposar la divisió del partit lliberal. Y quan un partit es divideix en punt tan essencial com el de la designació de persona per a la presidencia del Congrés, lloc de confiança, de responsabilitat, d'alta significació, esdevé forçosament la crisi, s'ha de plantejar, necessariament, la qüestió de confiança a la Corona.

Es en aquests afers en els que'l comte de Romanones acostuma a lluir la entremaliadura, però no sabem si ara podrà sortir-se'n. Y el país té necessitat de que s'obrin les Corts, de que s'aclareixi la política. Les oposicions no votaríen pas al senyor Gasset per a la presidencia del Congrés, però crec que tenen el dever de facilitar l'apertura de les Corts. Si ha de venir la crisi ha d'ésser després d'una ampla discusió parlamentaria que faci llum sobre una pila de coses fosques i que encamini la opinió. Crisi a la espatlla del Parlament, fòra del domini de la opinió pública, tapa-bruts de conveniencia, força de «camarilles», no deuen consentir-se. Amb elles no's fa més que representar una comedia, que sostenir l'artifici d'uns partits que no tenen realitat de vida.

Perque, ¿còm se resoldrà la crisi? ¿Seguint el comte de Romanones? No és possible. ¿Venint un altre ministeri lliberal? ¿Amb quí? ¿Amb el senyor García Prieto? Solament podría exposar-s'hi comptant amb elements de concentració, fent un govern propriament parlamentari. Però aquest cas, el ministeri de concentració, el govern parlamentari, de coincidencia de programa concret, factible en poc temps, es exposat escometre'l fòra del Parlament. Però no més en aquest cas pot el Rei donar el Decret de disolució, perque no és donar-lo al partit lliberal, sinó a una nova força, a una nova organització de la política espanyola. Si les Corts han de durar cinc anys, com vol el Rei i és convenient que sigui, no pot donar-se el Decret al partit lliberal quan encara existeix la ficció d'un partit lliberal i d'un partit conservador.

¿Pot resoldre's la crisi cridant al poder al partit conservador? De cap manera. Ni el partit, ni el quefe, estàn, ara com ara, en condicions de governar. I això dificultaría l'ingrés d'alguns republicans en el règim.

Tot això ho veu el comte de Romanones i és prou capaç, per a reventar-ho tot, de posar el conflicte en termes que no tingui bona solució. Quan va ésser nomenat president del Govern vàrem dir que'l moment més temible del comte era el de la caiguda, aquell en que no pogués seguir més al davant del Govern. Es un home fatal per a Espanya el comte de Romanones: en la oposició, en el poder i en la caiguda.

Lo que convé és que's puguin obrir les Corts. Amb les Corts obertes hi hà solució; sense elles, és difícil: i és sempre perillosa.

POL.

Polítiques

El "pataleig" del caciquisme sitgetà

Avui, dimecres, marxarà cap a Madrid el nostre honorable amic i company don Josep Bertràn i Musitu, diputat per Vilanova i Geltrú, per a respondre davant del Tribunal Suprem de la causa que se li segueix per suposada injuria i calumnia a instancia de don Bonaventura Julià i Massó, secretari que fou de l'Ajuntament de Sitges.

Com recordaràn els nostres lectors, aquest procés té per base la publicació dels motius que impulsaren a l'Ajuntament de Sitges a fer un expedient contra dit secretari, i en virtut del resultat, a pendre l'acord de destituir-lo. Els motius consten oficialment en l'acta de la sessió en que's va pendre dit acord.

La victoria electoral de les candidatures de moralitat administrativa, en les que hi predominaven els nostres amics, va escombrar el caciquisme de la Casa de la Vila de Sitges.

El procés del nostre estimat amic senyor Bertràn i Musitu és la venjansa del caciquisme anorreat en aquell poble.

La conducta benemèrita del senyor Bertràn i Musitu, atacant el caciquisme en sa més genuina representació, i la noticia del processament, provocà, en tots els pobles del districte, un hermós plebiscit de simpatía: per sotscripció popular se reuní la quantitat que es manà dipositar per a fiança.

Aquesta no pogué formalitzar-se per dificultats d'ordre curialesc i la manifestació de simpatía cristallitzà en la confecció d'un artístic i ric album amb una sentida i patriòtica endressa firmada per varis milers de sos electors, essent-li entregat solemnialment per una nombrosa i lluidíssima representació.

La rectificació del cens eletoral

Dilluns vinent, día 5 de maig, acaba el terme per a la rectificació de les llistes electorals que han de servir en les eleccions municipals de novembre vinent i en les demés que se celebrin —que se n'hauràn de celebrar—desde setembre d'aquest any a setembre de l'any que vé.

Cridem l'atenció de tots els qui no siguin a les llistes; dels qui hagin canviat de domicili desde 1907—especialment els qui habitaven cases dels carrers de la Reforma—per a que aprofitin els dies que falten per a posar-se en condicions de votar.

* * *

L'alcalde de Sarriá

Per al Sr. governador civil

Senyor governador civil: a V. E. és a qui toca intervenir en lo que a Sarrià passa. Després ja tocarà el torn a la Junta provincial del Cens, i, en son cas, a l'Audiencia.

La Junta municipal del Cens de Sarrià ha exposat unes llistes d'inclusions i exclusions completament equivocades. Molts electors que tenen dret a ser-hi, no hi son; molts que no poden ni deuen ser-hi, hi figuren. Contra aquestes equivocacions—no volem aplicar-hi el nom que's mereixen—hi hà la rectificació. Però la rectificació té un terme i necessita una documentació que han de facilitar les alcaldíes. I l'alcaldía de Sarrià, mentres van passant els dies de la rectificació, amb escuses i dilacions, amb armes que ja crèiem que no s'usaríen més a Catalunya, té els reclamants sense'ls documents que necessiten per a fer valer el seu dret.

En les llistes d'inclusions hi figuren uns seixanta individus dels que treballen a la foradada de Vallvidrera, que no fa més que alguns mesos que viuen a Sarrià, i veins de Sarrià de tota la vida no hi figuren. Tots els esforços dels bons ciutadans de Sarrià s'han estrellat, fins ara, en el procediment de les oficines municipals.

Ja passa de la ratlla lo que passa a Sarrià: és hora de que hi intervingui la autoritat de V. E., per a evitar conflictes que podríen surgir.

Per avui, no diem rès més, senyor governador. Esperem la intervenció de V. E.

Si sabessim a quina agrupació política pertany l'alcalde de Sarrià, a ella ens dirigiríem per a que intervingués en el conflicte, en ares de la veritat del sufragi que tots els partits de Catalunya respecten; però, com que no sabem si és de la U. F. N. R. o de la Defensa Social, no podem fer-ho amb fonament.

Hi hà una burla de la llei, una extralimitació en les facultats delegades, i és V. E. qui deu intervenir-hi.

Ho esperem.

DE LES NORMES ORTOGRAFIQUES

El sò de «l» doble

Encara que alguns hagin nomenat «nova ortografía» les Normes Ortogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans, és la veritat que aquestes Normes no contenen absolutament cap veritable innovació: l'Institut, en cada cas, no ha fet sinó adoptar, d'entre els diferents sistemes en ús, el que ha considerat preferible. I al seu propòsit de no introduir la més petita innovació, es deu precisament que alguna de les qüestions objecte de les Normes no hagi potser estat resolta d'una manera definitiva.

No ho ha estat segurament la de la representació de la «l» doble. La Norma setena estableix, en efecte, que aquest sò serà escrit «l·l» «mentres no's convingui a representar la «l» palatal (la «l» de «gall», «palla», «esquella») altrament que amb el símbol «ll». «l·l» apareix així, com a una solució provisional: s'escriurà «intel·ligencia», «expel·lir», «col·legi», etc., en tant que no's disposi d'un nou símbol per a la «l» palatal. Jo afegiría: o en tant que no's trobi una manera de separar les dues «l» menys imperfecta que l'intercalació d'un guionet o d'un punt volat.

L'Institut ha volgut mantenir, amb raó, la «l» doble etimològica en els mots catalans corresponents als llatins «intelligentia», «expellere», «collegium», etc.; el signe natural i l'etimològic de la «l» doble essent «ll», els tals mots hauríen d'ésser escrits «intelligencia», «expellir», «collegi», etc.; però el símbol «ll» serveix ja per a representar un altre sò, el de la «l» palatal (per exemple, en «gall», «palla», «esquella»), i la seva adopció per a la representació de la «l» doble podría donar origen a faltes de lectura, a pronuncies erronies: volent evitar aquest perill, l'Institut ha pensat llavors en la conveniencia de representar la «l» palatal altrament que amb el símbol «ll», ço que permetría de representar la «l» doble amb el seu signe natural, «ll» «(intelligencia)», com la «m» doble és representada per «mm» «(immens)» i la «n» doble, per «nn» «(innessari)»; però es trobava que la «l» palatal és escrita unànimement «ll», malgrat haver-se ja en distintes ocasions proposat altres símbols «(ly» per M. Casas, «l» trencada per P. Fabra), i de altra part, que la «l» doble ja era escrita pels seus partidaris amb el signe «l·l» o «ll»; per l'Institut, evidentment, la millor solució hauría estat l'empleu d'un símbol nou per a la «l» palatal i del símbol «ll» pér a la «l» doble; però, en el seu propòsit de no introduir cap innovació, li ha calgut renunciar a aquesta solució, i llavors ha adoptat, d'entre les diferents solucions actuals, la que li ha semblat preferible i que era indubtablement la millor: la d'escriure «intel·ligencia», «expel·lir», «col·legi», etc. No ho ha fet, però, sense deixar entreveure que no el satisfà prou la solució adoptada i que el seu desig hauría estat poder escriure «intelligencia», «expellir», «collegi», etc.

Es innegable que la solució actual té el defecte de seccionar estranyament les paraules. Quan un mot és un compost de dos mots, si s'escriu intercalant un guionet entre'ls seus dos components («escanya-pobres»), la separació d'aquests no fa cap mal efecte: a una banda i l'altra del guionet apareix un mot sencer; la divisió gràfica correspòn a una divisió lògica. Però el punt o el guionet intercalat entre les dues «l» divideix el mot en dos troços que no són cap paraula, que no signifiquen rès; i fa un efecte tot estrany veure una paraula així fragmentada. Si el signe intercalat és un guionet, la paraula té l'aire d'un compost sense ser-ho; el punt evita això, però no evita l'espaiat; la paraula apareix igualment seccionada.

Ja alguns, tot adoptant les Normes, han fet notar aquest defecte de la solució actual; és indubtable que l'Institut també l'ha vist; altrament, no hauría vacil·lat a adoptar-la com a definitiva. Però aquesta solució és, amb tot, infinitament superior a la que s'havía ja anat generalitzant d'una manera deplorable: la d'escriure «inteligencia», «expelir», «colegi», amb una sola «l». Renunciar a la «l» doble en l'escriptura era resignar-se a perdre un sò tradicional dins la nostra llengua, donar-lo per perdut quan encara no ho és del tot i quan encara s'és potser a temps de reaccionar contra aquesta simplificació del sò «l·l» en «l», que devem a l'acció pertorbadora del castellà.

Els nostres autors antics, a l'introduir al català un mot llatí proveit de «l» doble, conservaren aquesta «l» doble; així, escriviren «intelligencia», «apellar», «collegi». I durant segles el diàgraf «ll» conservà en aquests mots el seu só originari «l·l», fins que, darrerament, sota la influencia del castellà, ens hem posat a reemplaçar-hi la «l» doble tradicional per la «l» senzilla castellana; o, millor dit, hem anat substituint els mots que eren una catalanització dels mots llatins «intelligentia», «appellare», «collegium», per mots que són una catalanització dels mots castellans «inteligencia», «apelar», «colegio». Les formes que els mots llatins havíen rebut en català van així perdent-se, les transcripcions catalanes van substituint-se per transcripcions castellanes, «l·l» (intelligencia) es canvía en «l» (inteligencia), el nexe «mpt» (símptoma) tendeix a ésser reemplaçat per «nt» (síntoma), la «tz» transcripció de la «z» grega (agonitzar), tendeix a ésser reemplaçat per «s» (agonisar). Assistim, doncs, a una desnacionalització dels nostres mots savis; i aquesta desnacionalització cal combatre-la reintroduint sistemàticament en el llenguatge escrit les formes catalanes en l'esperança que l'ortografía no deixarà de reaccionar sobre la pronunciació i deturarà l'acció pertor-

A 3.ª pàgina:

L'ACTUACIÓ DEL REGIONALISME EN LA POLÍTICA ESPANYOLA

Conferencia donada per
EN FRANCESC CAMBÓ

a TARRAGONA, amb motiu de la **DIADA REGIONALISTA** que s'hi celebrà el diumenge passat, dia 27.

badora de la llengua oficial.

L'Institut ha fet, doncs, molt bé decantant-se a la conservació de la «l» doble en els mots savis. La grafía adoptada pot no ésser prou satisfactoria, però quina altra de millor podía adoptar-se que no exigís l'establiment d'un símbol nou o d'un nou diàgraf? L'Institut, no volent ni devent, ara com ara, pensar en introduir una convenció ortogràfica nova, no podía sinó escullir entre les dues grafíes «l·l» i «ll», i s'ha decidit per la primera, que té sobre la segona l'aventatge de no poder donar naixença a pronuncies erronies.

Que la solució actual no és del tot satisfactoria? Tant se val. La cosa important era escriure les dues «l». Més tard, si convé, ja's veurà de trobar un mitjà d'escriure-les menys separades o sense la més petita separació, com les dues «m» de «immens» o les dues «n» de «innecessari».

Esteve ARNAU.

La revolta portuguesa

La premsa.-Tranquilitat.

Lisboa, 29, 10'50 nit.—El Govern segueix adoptant riguroses mides per a que no s'alteri l'ordre, tant a Lisboa com a provincies.

El «Intransigente», orgue den Machado dos Santos, en un article titulat «Intermezzo comico», diu que aquest calificatiu és el que més escau al moviment que acaba d'abortar, lo mateix que a altres manifestacions anteriors, que enumera.

Els diaris «O Dia», radical, i «A Naçao», socialista, encara no s'han publicat.

Regna tranquilitat.—Havas.

D'ORIENT

L'actitut d'Austria

París, 29, 8'32 nit.—Viena.—Els diaris d'aquesta capital afirmen, amb referencia a informes oficials, que Austria-Horgría se troba en el cas de recobrar la seva llibertat d'acció en vista de que ahir les potencies no varen lograr posar-se d'acord sobre l'acció contra Montenegro.

Entre'ls Gabinets de Viena i Roma hi hà un actiu canvi de impressions.

Afegeixen alguns diaris que aviat se veurà que aquesta declaració d'Austria-Hongría no és pas una frase buida llensada a la publicitat sense altre objecte que'l de intimidar.—Havas.

La Porta i Essad-Pachá

París, 30, 1'45 matinada.—Constantinopla.—Als centres oficials desmenteixen categòricament que'l Govern otomà hagi donat a Essad-Pachà instruccions polítiques que justifiquin la seva conducta actual.

La Porta declara que és agena a la línia de conducta de Essad-Pachà, al proclamar-se Rei de Albania.—Havas.

L'opinió a Alemanya

Berlin.—El diari «Germania» diu que la situació és greu, però no amenaçadora, a condició de que les potencies ho subordinin tot a mantenir la pau.

La «Gaceta del Voss» opina que'ls reis de Serbia i Montenegro creuen que la guerra senyalaría la fi d'Austria; desitgen aquest resultat i creuen la ocasió més bona que mai.

La «Deustche Tages Zeitung» fa notar que la conferencia d'embaixadors no té plens poders per a decidir rès. Al contrari, la triple aliança té llibertat per adoptar les decisions i està en la seva mà començar una ràpida execució.

La «Lokal Anzeiger» diu que podría ser que hagin arribat noticies de Londres demostrant que hi hà poques probabilitats d'arribar a una intel·ligencia en la reunió del dijous però no és de creure que s'hagi dit la darrera paraula. Un succès inesperat pot presentar-se i permetre l'aplaçament de supremes decisions.

Scutari, residencia reial

Berlin.—Segons la «Deutsches Tages Zeitung» el rei Nicolau ha proclamat a Scutari residencia reial.

L'opinió a Austria

Viena.—Hi hà actualment un actiu canvi d'impresions entre els gabinets de Viena i Roma, i en diferents països hi hà la impressió de que Austria no pensa més que protestar de paraula, lo qual és inexacte, perque arribarà on sigui necessari.

Per conducte oficial es diu que Austria es reserva tota la llibertat d'acció per al cas en que no s'arribi a una intel·ligencia entre les grans potencies respecte al mètode d'acció que s'hagi d'emplear contra Montenegro; cas que ja's presenta perque les potencies no pogueren arribar a una intel·ligencia en la reunió d'embaixadors celebrada a Londres, sobre l'empleu de noves mides.

La «Wiener Allgemeine Zeitung» diu que en la reunió que'l dijous celebraràn els embaixadors a Londres, es decidirà si les potencies acceptaràn les mides coercitives proposades per Austria, en cas de que'l rei de Montenegro no accedeixi incondicionalment a lo que se li ha demanat.

Varis periòdics diuen que les maquinacions de Essad-bajà a Albania, i les tendencies paneslavistes dels serbis han de confirmar a l'Austria en la resolució de mantenir-se enèrgica.

Circula el rumor d'una pròxima conferencia que presidirà l'emperador i a la que assistiràn el comte de Berchtold, el general Hetzendorf i altres altes personalitats de l'Imperi.

L'opinió a Anglaterra

Londres.—Se creu aquí que Essad-bajà s'entengué amb Montenegro, a canvi de l'abandó de Scutari i de les concessions territorials que Montenegro desitja, i que les potencies es neguen a concedir-li. Essad-bajà podría fer causa comú amb Montenegro per a continuar desafiant a Europa, perque es albanés i influient, té partidaris organisats i la defensa de Scutari li ha donat gran prestigi, ventatges que faltarien a altres personalitats, entre les quals les potencies podríen elegir al sobirà d'Albania.

Mols diplomàtics diuen que de la última reunió dels embaixadors a Londres, resulta que la majoría de les potencies no està disposada a mides bèliques contra Montenegro, a les que deurà recorrer solament en el cas de que el Rei Nicolau no contesti d'un modo satisfactori a la nota col·lectiva de les potencies.

Austria, si be demana que s'adoptin ràpids acords, no ha manifestat d'un modo clar sa veritable intenció.

De la rendició de Scutari

Constantinopla.—S'han rebut noticies complementaries de la rendició de Scutari.

Desde fà dos mesos, a conseqüencia del bombeig, els habitants enviaren una delegació a Essad-bajà, a qui manifestaren el desig dels veins catòlics de rendir-se. Essad-bajà s'hi negà i alguns dies després la població comensà agitar-se, per lo qual Essad prengué mides rigurosas per a impedir el moviment, encaminat a exercir pressió sobre les autoritats.

Desde feia tres mesos hi havía molta fonda miseria. Una trentena de persones morien diariament de fam i els queviures alcansaven preus elevats.

Essad feu empresonar a mols catòlocs. Les cases dels sospitosos foren vigilades per patrulles i la població sufría tota classe de privacions. Essad prenía moltes precaucions per a un possible atentat i se tancà a la ciutadel·la. Quan anava a visitar les posicions, ho feia escoltat per varis esquadrons. En la ciutat les granades destruiren varies cases i varis edificis, entre ells la Catedral catòlica, que sufrí molts desperfectes.

Rifa de Madrid

PREMIS MAJORS

Madrid, 30, 12'15 tarda.

PRIMER PREMI: *100.000 pessetes*
Número **5.975.** — Algeciras, Madrid i Santander

SEGON PREMI: *60.000 pessetes*
Número **2.863.** — Barcelona

TERCER PREMI: *20.000 pessetes*
Número **32.219.** — La Linea

Premiats amb 1.500 pessetes

7.006, Melilla, Madrid i Alacant; 11.841, Sevilla i Madrid; 28.662, Barcelona; 2.980, Santurce, Cartagena i Bilbao; 20.019, Madrid, Barcelona i Santander; 8.714, Madrid, Badajoz i Alacant; 10.896, San Sebastián i Reus; 31.976, Palmas, Granada i Madrid; 16.189, Madrid i Alacant; 8.282, Alcira, Madrid i Palma; 18.694, Barcelona i San Fernando; 17.350, Valencia, Logroño i Sevilla; 18.559, Madrid i Barcelona; 9.088, Barcelona, San Sebastián i Valencia; 4.972, Madrid i San Lúcar; 9.856, Ontaneda, Barcelona i Tenerife; 9.614, Garrucha, Vigo i Saragossa; 28.041, Alacant.

Premiats amb 300 pessetes

DESENA

5 43 15 61

CENTENAR

725 224 869 663 878 119 729 383 694
410 715 666 539 400 765 864 983 520
860 263 742 893 873 386 966 810 821
612 339 467 360 340 526 215 152 755
522 220 252

MIL

036 254 296 587 757 946 828 956 439
408 033 681 003 919 580 471 602 63
427 702 573 481 815 351 785 215 626
865 496 840 890 442 609 328 310 493

DOS MIL

802 257 674 132 353 521 435 364 388
574 387 944 919 830 176 226 665 887
811 751 609 243 606 864 538 202 505
396 932 063 108 806 440 123 800 233
514 006 128 082 171 084 785 081 687

TRES MIL

096 459 565 965 181 742 457 408 208
053 385 270 683 030 433 419 780 350
194 815 592 935 502 715 070 195 450
796 726 849 012 566 501 029 390 562
165 536 575 198 361

QUATRE MIL

040 023 616 562 724 790 612 063 005
428 548 996 900 705 559 876 864 248
443 859 887 750 394 681 187 968 288
234 286 106 366 980 755 975 719 820
162 257 173 676 670 510 953 771 097
478 896 514 803

CINC MIL

356 031 335 918 703 842 389 622 782
431 393 554 785 037 214 358 271 436
004 836 500 366 854 943 430 229 247
414 435 709 861 823 832 607 843 348
172 401 177 777 527 945 400 068 633
341 201 175 614

SIS MIL

244 293 034 975 459 806 742 005 200
071 359 395 552 973 327 218 573 885
868 636 134 923 973 303 087 879 743
959 094 589 010 000 744 486 565 123
277

SET MIL

857 058 102 857 202 913 874 961 986
927 214 384 773 799 825 459 244 938
264 758 177 053 337 390 248 970 621
135 684 939 949 292 536 132 393 157
827 528 388 225 941 497 232 372 046
196

VUIT MIL

990 089 746 563 531 376 171 853 815
680 140 130 117 945 891 383 670 238
060 983 936 628 359 277 719 938 609
662 170 267 111 368 510 748

NOU MIL

629 146 799 602 450 573 938 218 230
797 487 786 240 506 887 253 461 225
051 650 391 981 537 654

DEU MIL

346 000 408 739 699 999 937 653 025
871 119 946 884 203 728 433 861 820
427 912 108 241 537 654 892 214 933
661 064 182 055 484 881 652 677 334
718 678 587 466 634 609 125 516 453
536 437

ONZE MIL

888 898 861 139 471 854 557 368 456
904 788 364 226 165 283 984 597 748
616 453 499 831 940 540 194 241 309
451 436 129 975 369 508 863 824 516
806 996 777 727 086 986 231 258 656
819 570 903 633 955

DOTZE MIL

999 188 015 902 715 455 100 572 102
760 103 425 911 556 926 986 424 988
483 844 540 381 253 206 681 475 855
567 699 098 834 929 519 840 899 426
415 465

TRETZE MIL

671 420 486 088 952 871 414 219 892
666 413 764 994 826 830 022 272 686
479 503 722 310 173 712 789 770 750
496 680 760 056 397 748 055 581 612
698 136 303 454 266 111 954 630 821

CATORZE MIL

563 306 595 721 410 684 115 804 217
616 838 295 402 645 714 072 165 690
718 497 261 249 112 709 905 203 841
662 392 443 270 618 863 994 293 364
396 589 107 964 739 398 088 465 853
765 120 505 704 344 575

QUINZE MIL

382 387 015 799 846 252 642 604 171
633 248 395 666 828 869 075 815 512
206 881 029 725 698 378 979 978 845
541 357 272 570 822 629 407 125 949
984 969 823

SETZE MIL

381 267 211 907 187 797 910 283 251
611 678 982 541 829 922 746 664 806
155 241 293 440 949 995 971 975 535
676 213 054 474 583 419 792 404 378
277 693 916 024 066 265

DISSET MIL

085 069 709 839 712 512 657 448 943
169 262 967 213 099 630 389 492 613
219 625 210 880 852 907 816 830 084
777 424 431 702 196 506 757 397 338
524 542 544 330 574 539 049

DIVUIT MIL

625 858 674 186 347 314 986 867 327
147 289 108 569 149 033 171 213 164
034 369 319 464 873 399 921 375 850
975 222 897 689 371 267 232 233 293
586 097 786 862 385 048 554 070 994
118 972 400 238

DINOU MIL

769 053 223 456 702 824 219 619 146
529 473 026 081 592 651 410 590 748
275 083 279 958 409 173 405 761 415
583 506 007 408 332 842 542 341 816
524

VINT MIL

467 280 988 202 971 403 726 344 406
227 207 876 872 654 253 960 873 549
670 462 447 819 346 495 402 630 935
837 860 977 627 720 109 478 160 050
724 697 360 656 407 994 428 303 410
601 899 089 668 348 705

VINTIUN MIL

967 775 357 494 169 878 875 740 395
280 019 888 363 292 511 050 808 445
557 062 660 082 328 984 115 166 630
979 226

VINTIDOS MIL

889 064 236 564 176 566 622 838 311
652 003 786 776 435 592 328 153 500
206 166 235 521 182 820 929 218 876
381 612 556 464 868 253 853 357 155
826 646 457

VINTITRES MIL

699 285 067 957 316 606 697 743 247
315 063 778 806 562 916 980 640 030
847 717 932 486 674 585 169 984 706
008 027 448 384 012 813 101 252 651
761 734 488

VINTIQUATRE MIL

101 418 804 468 559 045 645 698 612
682 660 589 363 894 366 202 429 789
553 685 762 815 600 440 725 109 469
132 144 290 128 851 485 239 643 443
172 389 224 149 018 347 003 833 192

VINTICINC MIL

525 395 450 667 700 662 633 049 857
214 719 307 022 293 795 996 387 764
597 605 060 431 282 015 726 674 692
770 430 956 443 113 705 071 341 381
610 507 154 418 077 771 371

VINTISIS MIL

218 953 043 723 444 453 915 798 194
544 351 639 920 808 279 804 179 572
867 619 987 440 207 117 556 077 083
665 320 807 536 840 296 775 123 045
240 663 588 425 947

VINTISSET MIL

765 059 689 841 552 433 102 477 300
017 208 959 877 277 360 505 166 687
006 045 137 005 481 850 366 324 154
558 763 022 453 177 468 163 750 953
641 667 381 456 273 162 302 151 234
875 853 425 069 697 160

VINTIVUIT MIL

355 950 351 241 059 470 345 613 475
293 022 195 686 182 148 493 189 358
315 934 362 001 560 459 339 300 900
658 322 447 944 714 804 885 274 998
365 618 831 035 480 320 597 586 077
163 953 414

VINTINOU MIL

062 857 243 502 990 613 877 958 712
888 733 233 609 068 910 399 316 866
007 232 798 026 416 014 869 085 482
308 886 675 461 446 452 101 711 264

TRENTA MIL

687 496 905 642 062 963 353 895 533
404 511 076 606 015 693 079 777 997
737 805 707 024 627 863 738 908 844
061 388 996 639 550 166 857 702 334
336 069 711

TRENTA UN MIL

120 294 006 215 098 728 696 389 463
519 438 351 625 088 356 555 015 479
308 157 283 501 486 390 936 692 877
454 138 031 019 362 223 827 335 439
770 102

TRENTA DOS MIL

936 901 459 887 282 123 406 515 258
175 886 399 699 490 239 050 405 085
630 441 385 881 460 667 481 561 151
228 154 037 013 626 992 799 702

NOTICIES

DE BARCELONA

Els moços d'Esquadra de Canet han detingut a un veí de Sant Iscle de Vallalta per haver agredit i lesionat a la seva muller.

Els de Granada han denunciat a sis veins que passaren pel mig d'un camp i trepitjaren tot lo plantat.

— El que consum Làmpares «EGMAR» Irrompible no vol veure en sa casa altra làmpara.

Per qüestions de gelosía, un minyó de 27 anys, veí de Sarrià, a les tres de la matinada ha disputat, a l'Arc del Teatre, amb una noia de 18, i li ha donat un cop de ganivet a l'espatlla esquerra.

La lesió és penetrant i interessa el pulmó.

L'agressor ha fugit, pero perseguit per alguns tranzeunts, ha sigut agafat per un municipal al carrer de Sant Olaguer.

La pacient és a l'Hospital de la Santa Creu.

Un noiet de dos anys, veí del carrer dels Elisseus, ferit a una mà per haver-se-la enclosa al tancar una porta.

Una dona de 39, que caigué al passatge del Municipi i's feu un gran blau a una cama.

Un home de 70, que tingué un treball al carrer del Perill i morí a la poca estona.

Un noi de 13, greument lesionat al caure d'una escala treballant d'electricista al carrer den Bertran.

—Teatre Còmic. Divendres Pablito Gorgé

Han sigut aussiliats als dispensaris: un carregador del port lesionat a una mà a bordo del «Jàtiva».

Un xicot de 15, esgalabrat a cops de maò per una dona a les barraques de La Llacuna.

Una pobra cega a qui un barbre pegà en les barraques dels banys del Poble Nou.

Un minyó de 16 anys, manyà, ferit a una mà treballant al carrer dels Agullers.

Un xicot de 14, que donà una cossa a un gos i rebé una mossegada, al carrer del Cid.

— OXITIMOL és el millor dentífric.

Un descuider entrà a una mercería de la Ronda de Sant Antoni, 94, i s'apoderà de dues capses de madeixes de cotó valorades en sis pessetes.

Advertit el furt, fou perseguit el lladre, agafat i entregat a un municipal.

— Proveidora dels Trasatlàntics. Jonc esmaltat. Fca. Passeig de Gracia, 115.

Demà, dijous, primer de maig, a les quatre de la tarda, les «Escoles del Districte Segón» i «Escoles del Districte Sisè», en el local d'aquestes últimes, Carme, 107, segón pis, donaràn una prova de l'afecte i agraiment que senten pel doctor Jeroni Estrany i Lacerna per tot quant dit senyor s'esforça en enlairar el valer moral i intel·lectual de les esmentades Escoles. En dita festa se descubrirà el retrat del doctor Estrany, col·locat en la gran sala de treballs i escriptura i se li farà entrega d'un magnífic pergamí que li dediquen les Escoles amb motiu de la distinció única que'n plena sessió de clausura li feu el Primer Congrés d'Higiene Escolar tingut lloc l'any passat a Barcelona.

Queden convidades a l'acte les entitats educatives i de cultura i tots els mestres que hi vulguin concórrer.

— Empresa «QUO VADIS».
Exclusiva per a Catalunya.
La més grandiosa pel·lícola.
Oficines: Carrer Girona, 3, pral.

TABLETAS BAYER DE ASPIRINA
ASPIRINA
ASPIRIN
analgésico, antitérmico, antipirético y antirreumático sin igual.

Demà a les onze del matí se celebrarà, en el domicili de la Defensa Social, un miting per a protestar del passat atentat contra el Rei.

— «Mesa Revuelta». Economía, Hisenda, Comerç. Surt avui. Llegiu-la.

La Hospitalitat Diocesana de la Immaculada Concepció ha rebut una almoina de 50 pessetes de D. M. G., per a pagar el viatge d'un malalt en la pelegrinació a Lourdes que surtirà el 13 de juny pròxim.

— **Exposició Girod. Rambla Estudis, 6. Despertadors classes econòmiques.**

El senyor Bisbe ha sortit avui per primera vegada del Palau després de la seva malaltía, anant a tornar la visita als senyors Collaso i Weyler.

Demanis el catàlech d'istiu als Magatzems EL BARATO

La secretaría Aracil del Jutjat de l'Hospital que entén a Barcelona de les diligencies per aclarir l'atentat contra el Rei, ha rebut un èxort del Jutjat especial de Madrid, interessant que s'acrediti la insolvencia del regicida Sancho Alegre.

EL BARATO vèn a preu fixe.

Se segueixen activament per la secretaría Guardiola del Jutjat de la Concepció les diligencies per aclarir una suposada estafa de 37,500 pessetes de que ha sigut víctima el soldat d'artillería senyor Samarra i de la que sembla culpable un tal E. B.

Intervé en les actuacions el fiscal senyor Cruces.

— PER A BONS RETRATS
J. E. Puig, «Pelayo, 30, principal».

Han visitat al senyor Serantes, el senyor Degollada i el degà del Col·legi Notarial.

—**Neurastenia, anemia, debilitat general, sa curació amb Miogenol. Demàni's farmacies.**

El senyor president de la Junta provincial del Cens, per ofici dirigit als presidents de les juntes municipals de la provincia, ha recordat el cumpliment del R. D. de 21 de janer de 1910 que disposa que'l 6 de maig deuen remetre's les protestes que s'hagin formulat a les llistes de la Quefatura d'estadística per a la corresponent solució.

—Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat, cura debilitat. B. Doménech. Ronda Sant Pau, 71.

Aquest matí ha arribat, procedent de Castelló on ha passat breus dies, el fiscal de l'Audiencia senyor Rives.

— No compreu Lavabos, Banys, Vaters, etc., etc., sense abans visitar la gran exposició de la casa Lacoma G. Passeig de Sant Joan, número 44. Preus ventatjosos.

Durant la darrera guardia al Palau de Justicia s'han instruit vuit diligencies ingressant als calabossos quatre detinguts.

El president de la Cambra de la Proprietat de Calella, don Joan Clavera, acompanyat de una comissió de sa Junta Directiva, ha visitat al president de la Cambra Oficial de la Proprietat d'aquesta ciutat.

La Junta Directiva de l'Associació General d'Empleats d'Escriptori, en vista de la unanimitat de criteri sustentat en l'Assamblea de dependents del Comerç i de l'Industria, recentment celebrada, per lo que respecta a l'implantació de l'anomenada setmana anglesa, en sessió celebrada adoptà els següents acords:

Primer. Sol·licitar dels quefes de cases de comerç, banca, oficines públiques i escriptoris particulars, que durant els mesos de maig a septembre de cada any, permeti als seus empleats sortir del despatx tots els dissaptes, a les quatre de la tarde màximum. Per a això, s'establiría en els dies indicats el treball intensiu, concedint una hora de descans per a reparar forces.

Segon. Entenent que la Banca és un factor importantíssim per a regularitzar la vida comercial, sol·licitar d'ella en primer terme l'implantació de la reforma, a qual fi va nomenar-se una comissió.

Tercer. Interessar del Colegi de Corredors Reials, que acordi en els indicats dies avençar l'hora de cotització d'acord amb les entitats bancaries.

Quart. Sol·licitar el valiós apoiament de la Cambra de Comerç, Foment del Treball Nacional, Cambra Industrial, i demés entitats econòmiques, per al millor èxit de la reforma.

Demà, dijous, tindrà lloc, en son local social, Call, 28, principal, el primer concert de la sèrie que organitza el Círcol Arenal de protecció a la dòna.

A mida que la data de celebració del quart Congrés de la Federació Catalana d'Esperantistes va apropant-se, creix l'entusiasme entre'ls esperantistes per a assistir-hi.

S'han rebut ja comunicacions de Banyoles, Lleida, Sabadell, Sant Feliu de Guixols, Terrassa, Vilanova, Tarragona, Vendrell, Badalona, Palafrugell, Girona, etc., etc., fent saber l'assistencia de molts membres de la Federació a dit Congrés que's celebrarà a Olot pròximament.

Se treballa activament per a conseguir de la companyía del ferrocarril de Olot a Girona, la formació d'un tren especial per a conduir els congressistes desde Girona a Olot.

Els Jocs Florals constituiràn un èxit, degut al gran nombre de composicions rebudes i a la qualitat de les mateixes.

El ministre d'Instrucció pública ha promès assistir a les sessions del Congrés si les seves ocupacions li permeten, i si no, vindrà en el seu lloc el subsecretari d'Instrucció.

Se'ns demana la inserció:

Essent varis els abonats en el Teatre de l'Institut Benèfic Social la continuació de un nou abono de quatre funcions com fi de temporada, aquesta Junta, després de donar les més cordials gracies a tots els abonats per sa cooperació a favor de nostres Escoles de Declamació, s'ha determinat continuar un abono a quatre funcions, amb les mateixes condicions que l'anterior, que seràn en els dies 5, 10, 19 i 23 del pròxim mes de maig, esperant que, com els anteriors, tindrà per tots bona acullida.

Com de costum, se passaràn a domicili les mateixes localitats que cada un té en el present abono.

Si algún abonat, per tot el pròxim dijous no hagués rebut les seves localitats per un descuit involuntari, li preguem se serveixi passar a recullir-les al carrer Nou de Sant Francisco, 22.

L'Associació Escola Artística celebrarà demà, dijous, a les onze del matí, la votació del concurs d'Escenografía.

L'Associació de Senyores del Rober de la Santa Casa de Nazareth, a l'objecte de donar major relleu a la Tómbola que té instalada en els salons del Centre Popular Catalanista de Sant Andreu, ha organitzat dos escullits concerts per als dies 1 i 4 de maig, a les cinc de la tarde, ballant-se, acabats aquests, algunes sardanes.

L'Academia i Laboratori de Ciencies Mèdiques de Catalunya celebrarà sessió avui, a dos quarts de deu de la nit. El doctor Umbert disertarà sobre «Nota sobre les esclarosis foliculars. Sa bacteriología».

No pierden embotelladas
por emerger FRIAS las aguas más eficaces del
VALLE DE VICHY
fuentes SAINT-LOUIS
St. Yorre cerca Vichy (Francia-Allier)
CURAN DE VERDAD A DOMICILIO
ESTÓMAGO-HÍGADO-RIÑONES

A 5.ª pàgina:

La Mancomunitat

Govern civil

Vaga de fundidors

En la reunió que varen celebrar ahir tarde els obrers fundidors varen acordar persistir en la continuació de la vaga.

El dinar en obsequi al governador

El Casino Lliberal Democràtic ha fixat per al dia 3 del pròxim mes, a dos quarts de nou de la nit, en el Mundial Palace, el dinar amb que desitja obsequiar al senyor Sànchez Anido.

Bones noticies

Ahir nit va manifestar el senyor Die i Mas que tenía noticies de Cornellà i Sant Feliu que acusaven tranquilitat, que s'havía sol·lucionat el conflicte plantejat en la fàbrica d'aparells de don Vicens Buxareu, aixís com també'l de la fàbrica de teixits dels senyors Margarit i fills, d'Olesa.

El senyor Sanchez Anido

Ha dit el senyor Die i Mas que encara no sabía quan arribaría el senyor Sanchez Anido, encara que noticies particulars li feien creure que sería amb el ràpid d'avui o amb l'exprés de demà.

Els fundidors

La vaga dels fundidors segueix igual que ahir per lo que's refereix al número de vaguistes.

No s'han registrat incidents dignes de ésser mentats.

De Sanitat

En els exàmens verificats avui per a ingrés en el Cos Mèdic de la Marina civil, han sigut aprovats els aspirants don Felix Uña i el doctor don Trinitat Macià.

Els exàmens continuaràn demà en el mateix lloc i hora, on seràn cridats en segona convocatoria els aspirants que hagin dexat de presentar-se a la primera.

Visites

Han estat a visitar al senyor Die i Mas els senyors Bosch i Puig, Comte de Lavern, Ferrer i Barbarà, cònsul del Perú, doctor Laguarda i Junta organitzadora de les festes constantinianes.

Rectificació del Cens electoral

DILLUNS, 5 DE MAIG
= DARRER DIA =

Ciutadans! Cumpliu vostre dever

Musicals

Couservatori del Lice

Amb motiu de repartir-se els
de l'últim curs, va originar-se
cert en el saló de descans d
teatre en el qual demostraren el
nes les seves suficiencies en la
tiva especialitat. Se distingiren do
cisco Camprodón i senyoreta
M. Giral de la classe declamac
lors Massons de la de mandolin
cè Capsir, Magda Badals i do
Camp de la de cant; Teresa G
Joaquim Zamacois de la de pian
com els que acompanyaren di
peces, Carme Francolí, María Fa
toria Fort i don Antoni Baso

Fou notable l'ajust dels conj
rigits pel mestre director Sanche
nach, aixís com el d'orquestra qu
son professor don Josep Muns
la «Primera Sinfonía» compl
Beethoven, i «Le Deluge» de
Saens, en el qual se distingí
solista Juli Jarque.

La concorrencia premià amb
aplaudiments la bella execució d
grama.

Festivals Centenari Wag

Continúen amb activitat els p
tius per als festivals que's cel
el proper mes en el Palau de la
Catalana.

L'Orfeó Català té molt aven
assaigs dels més importants cho
que hi pendrà part. També han
çat, baix la direcció del mestr
mote de Grignon, els assaigs d
tistes que's troben ja a Barcelo
tre'ls que hi figura l'eminent te
ñas.

Per a dintre pocs dies s'esp
arribada del mestre Beidler, de
prano Lina Pasini Vitale i del
Raventós.

Han quedat abonades totes le
ges de pati i moltes d'anfiteat
Palau de la Música Catalana p
cinc Festivals Wagnerians, que
commemorar el Centenari de Wag
organitzat l'Associació Wagneria
al proper mes de maig.

Les llistes d'abonament a dit
tivals s'omplen, ràpidament, figu
en elles els noms de les més c
des families de Barcelona.

La secció musical de la Congr
de l'Immaculada i Sant Lluís,
brarà un concert per a celebrar
ta de l'Ascensió que tindrà lloc
sala d'actes del Col·legi del Sagra
dels PP. Jesuites demà, dia 1 de
a les cinc de la tarda.

El programa és el següent:
«Serenada», Mozart, per l'orquest
Srigida pel mestre Mas i Serra
«Berceuse» i «Balada» en sol meno
a piano de Chopin, pel senyor Gar
Lens; «Angelus», de Liszt, i «Ari
do, de Bach, per l'orquestra; «P
ment», de Beethoven, cançó esp
pel tenor senyor Pugés, i el quint
corda; «Sonata» n.º 2 op. 5, de B
ven, per a cel·lo i piano, pels se
Raventós i Sampere; «Primera
nía», de Beethoven, per l'orquestr

L'Associació Musical de Barcelo
aplaçat per a la data que avisarà
tunament, la quarta sessió de So
per a piano i violí, que devía cel
se avui en atenció a la malaltía
dels professors.

Demà, dijous, a tres quarts de
del vespre, se celebrarà en el
de la Música Catalana el segón co
de la «Associació de Música «da
mera».

En el programa d'aquesta intere
sessió, en la qual debutarà la dis
da artista senyoreta Plantada, figu
«Quintet en re» per a instrument
arc, de Mozart, i el «Quartet en
bemol» per a piano i violí, viola i
loncel·lo.

La interpretació d'aquestes obres
rà a càrrec del «Quartet» de l'Associ
format pels coneguts artistes sen
Perelló, Vila, Ribas i Raventós. La
de piano està confiada al pianista
Ricart Vives, i la de segona viola
«Quintet» a don Lluís Sánchez,
«Quartet Renaixement».

La segona part del concert, co
tament dedicada al «lied», serà inte
tada per la senyoreta Plantada.

Ronda de Sant Pau, 71, farmacia.

L'actuació del Regionalisme en la política espanyola

Conferencia donada per En FRANCESC CAMBÓ a la ciutat de Tarragona amb motiu de la DIADA REGIONALISTA que s'hi celebrà'l diumenge, día 27 d'abril de 1913

Senyores, senyors:

Gracies a tots, no solament per aquests aplaudiments que generosament haveu volgut tributar-me, sinó principalment per la vostra bondat al venir avui aquí a escoltar la meva pobra paraula. Gracies a les senyores, a les qui veig no ha convençut la missió que el comte de Romanones atribuía a les dones d'Espanya, de quedar-se tancades a casa seva, sense veure del món que les envolta més que lo que el comte de Romanones els en vulgui revelar. (Molt bé; aplaudiments). I a vosaltres, ciutadans, que penseu com jo penso o que penseu lo contrari, us saludo a tots, i uns i altres tingueu la seguretat de que en les meves paraules no ha de rebre una ofensa ningú: que jo respecto totes les conviccions, com vull que la meva sigui respectada.

Significació de l'acte

Tinc de començar per donar casi una satisfacció an aquesta ciutat de Tarragona, perque m'he negat reiteradament a venir aquí a pendre part en algún acte de propaganda dels meus ideals. Varies vegades havía sigut sol·licitat el meu concurs; jo ho havía aplaçat sempre i no ho havía aplaçat per peresa, sinó per deliberació, que vaig a exposar-vos. Quan va ser requerit per primera vegada el meu concurs a un acte de propaganda catalanista a Tarragona, havíen passat ja aquelles jornades solemnes de la Solidaritat Catalana que havíen escampat l'ideal català arreu de la nostra terra, en que el Catalanisme no era una novetat per a ningú, en que tots els cors verament catalans el sentíen, en que era arribat el moment de que els catalanistes no'ns limitessim a l'adoració platònica de l'ideal, sinó que lluitessim per acostar-lo, per a que's convertís ben aviat en realitat esplendorosa; i aquí, a Tarragona, els catalanistes entenían que era convenient als nostres ideals de catalanisme mantenir un sol bloc catalanista, mantenir encara la unió, la conjunció, de tots els que estaven conformes en l'ideal, encara que estiguessin disconformes en els procediments per assolir-lo, i com que jo tinc—i m'honro en tenir-la—en la política catalana una significació accentuada, accentuadíssima, de un dels procediments per anar a la consecució d'aquest ideal catalanista, l'accedir a aquesta invitació me plantejava un problema: o jo havía de dissimular la meva significació, havía de atenuar o ocultar el camí, el procediment que d'anys vinc predicant per assolir l'ideal catalanista, i això jo dignament no podía fer-ho, o al venir a Tarragona jo podía contraure la responsabilitat de rompre un bloc catalanista que tots els catalanistes de Tarragona creíen que s'havía de mantenir. (Molt bé; aplaudiments).

Ha passat aquell moment, s'ha fet en tots el convenciment de que els exèrcits per a fer vía és precís que els composin homes que tinguin la mateixa marxa, que vagin pel mateix camí, que manegin les mateixes armes, que aixís és com se consegueixen les victories, i en aquest moment jo vinc amb satisfacció grandíssima an aquesta ciutat de Tarragona, la més noble i la més gloriosa de Catalunya, an aquesta ciutat en que no s'hi pot venir per a dir paraules vanes, sinó que s'ha de portar una paraula viva; i me sento com corprès, com espantat, temerós de que la meva paraula no tingui tota la vida, tota la força i tota la substancia que mereix aquesta noble ciutat de Tarragona. (Grans aplaudiments).

Celebrem aquest acte i un altre acte que celebrarem després per a venir a propagar els ideals regionalistes, per a venir a coordinar, a organisar, a disciplinar les forces regionalistes de tota la provincia de Tarragona; i realisem aquests actes no solament en ús de un dret, sinó en cumpliment de un dever, perque l'home que té un ideal té'l dever de ajuntar tot el màximum de les forces que pugui disposar per assolir-lo. Molt bé).

Però en la política no tots els homes tenen el mateix sentit que tenim nosaltres. Hi hà homes que volen per ells totes les llibertats i no'n volen cap per als altres, que, incapaços de dirigir el seu partit, voldríen intervenir en la direcció del partit dels altres; i aixís, hem vist com, al comentar aquests actes regionalistes d'avui, que no van contra ningú, que van a favor de un ideal i que en tot càs sols contra'ls que s'oposen an aquest ideal poden considerar-se dirigits, aquests actes han sigut desnaturalisats, combatuts, alterats i pervertits. A mí aquests atacs no'm contraríen ni'm disgusten. M'hauría preocupat veure que aquests actes se desenrotllaven a Tarragona en mig de la més absoluta indiferencia. Quan un moviment aixeca passions contraries és que dins d'aquest moviment hi hà un gran braó, una gran força, una substancia viva. (Grans aplaudiments que's converteixen en llarga ovació).

De tots aquests atacs solament una nota m'ha sigut dolorosa, i m'ha sigut dolorosa perque no anava contra mí, perque anava contra l'Antoni Albafull qui acaba de dirigir-vos la paraula. Jo tincs de dir-vos, amic Albafull, que no us amoineu per aquests atacs; avui potser us venen de nou, però vindrà un dia que ho considerareu com un dels timbres més gloriosos de la vostra vida. Jo us diré, per experiencia meva, que en tots els moments que m'he portat com un bon ciutadà, abandonant lo meu, sacrificant lo meu, per a treballar pel meu país, he recullit en abundancia una gran cullita d'injuries. En canvi, quan m'he quedat sol a casa, a viure egoistament, a fruir del benestar que'l meu treball me proporciona, no he rebut més que afalacs i consideracions. Jo tinc de dir-vos que aquelles injuries les considero una honra, una gran satisfacció; que lo que més m'ha decidit a llençar-me de nou a la vida pública fou aquesta sèrie d'afalacs interessats que he rebut precisament quan no cumplía el meu dever. (Entusiasta ovació).

El Regionalisme a Tarragona

A la ciutat de Tarragona i en tota la provincia, el regionalisme—n'estic convensut—té una grandíssima força: la tenía ahir, la té avui i la tindrà més gran encara demà. Lo feble en aquestes encontrades era la nostra organització i aquests actes d'avui han de servir per a que'ls regionalistes de cor, escampats pels pobles d'aquesta provincia, se posin en contacte i vegin que no solament son els més sinó els millors i tenen el dret i el dever de pesar com el primer dels grupus polítics a la provincia de Tarragona. (Molt bé; aplaudiments). Tenim el dret i el dever de procurar que no's repeteixi i perpetúi aquesta vergonya de que'ls ideals sustentats per la gent que més val i que més pesa, per la gent que pot encarnar una major força política, no tinguin exteriorisació, no tinguin cap representació en la vida pública, no tinguin representació en el Parlament ni en la Diputació provincial. Jo tinc la plena convicció de que després d'aquests actes d'avui aquesta vergonya no's repetirà. (Molt bé.)

Jo no us parlaré avui de credo catalanista. De propaganda catalanista se n'ha fet molta a Tarragona i tots sabeu lo que volem, lo que som i còm pensem els catalanistes. Doncs tingueu present que, en quant a l'ideal, els regionalistes som i volem ser la quintaessencia del Catalanisme: tota la idealitat catalanista, tots els entusiasmes catalanistes, els recabem per a nosaltres. (Grans aplaudiments.)

Però la Lliga Regionalista no és una societat contemplativa, no és un agrupament d'homes per a fer una vida monàstica-política. Nosaltres som lluitadors i com lluitadors jo tinc de marcar-vos un camí per assolir aquest ideal, establir un procediment per a crear una força al servei d'aquest ideal. I aquí sí que'm permetreu que m'entretingui uns moments curtíssius en explicar-vos primer que tot lo que és la Lliga Regionalista.

La Lliga Regionalista no és un casino, ni una suma de casinos i no considerem regionalistes únicament als qui estàn inscrits en les llistes dels nostres centres. Entenem per regionalistes a tots els qui senten i pensen com nosaltres, a tots els qui, adhuc sense coneixer-nos ni haver-nos expressat mai la seva conformitat, s'acosten a nosaltres i ens donen alè i força per a les nostres campanyes. No constituim nosaltres un cenacle, ni som cap cos d'escala tancada. Volem que'ls ideals regionalistes estiguin a disposició de tothom i que en la seva elaboració i en la nostra actuació pugui entrar-hi tothom; i els qui tenim la missió de dirigir el regionalisme català i de marcar-li el camí a seguir, no solament volem comptar sempre amb la conformitat dels correligionaris oficials sinó que volem estar en comunió espiritual constant amb tota aquesta massa immensa del poble català que sense haver fet un acte solemne d'adhesió a la nostra comunitat comparteix els nostres ideals i veu com nosaltres el camí per on se deu trobar la prosperitat de Catalunya. (Molt bé).

L'Escola de la Lliga dintre el Nacionalisme Català

La Lliga, que és una escola, ha elaborat tota la doctrina del nacionalisme català, perque ha anat senyalant tots els principis de la doctrina nacionalista que han sigut acceptats després per tots els altres matiços del nacionalisme català. Vaig dir jo, fa alguns dies, a Barcelona, que no s'elabora aquesta doctrina per acords de comitès ni per vots d'assamblees i s'ha atribuit an aquestes paraules meves la expressió d'un concepte d'autoritarisme, d'un concepte de despotisme, en la marxa i en les orientacions de la Lliga. I és tot lo contrari. Un partit que defineixi la seva doctrina per un vot de comitè, un partit que defineixi la seva doctrina pel vot d'una assamblea, és un partit que pensa amb els seus militants, que's fa una doctrina per als seus militants i que s'ailla del conjunt dels ciutadans que'l rodejen, que no busca un ambient de simpatía, de concurs i de força en tots els àmbits del país. Entre els regionalistes, sempre que's presenta un moment difícil, surt un de nosaltres, el que sigui, i exposa públicament el seu pensar i el seu sentir, i les seves paraules son de responsabilitat personal d'ell, no comprometen a ningú; però si amb les seves paraules ha portat el convenciment a la multitut, als militants i als qui sense ser militants simpatisen amb nosaltres, si amb les seves paraules ha creat un estat de conciencia en el país, si aquesta massa immensa de gent catalana que simpatisa amb la política de la Lliga Regionalista veu que aquestes paraules marquen un camí patriòtic, ja té constituida una base, un fonament, de la doctrina regionalista. Si no encerta, no el salva an aquest home ni l'acord d'un comitè ni el vot d'una assamblea: les seves paraules el vent de la indiferencia se les emporta. Es tot el poble català el qui escullint entre les paraules vives i les paraules vanes, entre lo que porta sustancia de força i de pensament i lo buit o erroni, va separant les fulles seques per a quedar-se amb els fruits assaonats, amb lo que sigui sustancia viva del nostre sentit patriòtic i del camí que marquem per a anar a l'assoliment dels nostres ideals patriòtics. (Grans aplaudiments.)

La política de la Lliga s'ha dit que caracteritzava la dreta catalana; s'ha dit que marcava'l sentit conservador català. Jo no he volgut acceptar mai aquesta denominació, perque abans d'acceptar-la hauríem de discutir molt lo que s'entén per dreta i lo que s'entén per conservadurisme, i lo més probable és que, després de discutir molt, no arribessim a posar-nos d'acord. Es característica general dels partits o dels grupus conservadors la immobilitat en la doctrina, l'anar a remolc d'altres grupus, lliberals, progressistes o avençats, que marquen les noves modalitats del pensament polític que després els agrupaments conservadors han d'acceptar i consolidar. I en la elaboració de la política catalana la missió de la Lliga Regionalista no ha estat aquesta, sinó que ha sigut tot lo contrari. La Lliga Regionalista ha sigut la que ha tingut la fortuna de marcar sempre les noves evolucions del moviment nacionalista català, que iniciades per ella, combatudes al principi per tots els altres, han sigut al cap de poc temps doctrina comú que tot el nacionalisme català ha seguit.

Per la realitat d'avui a l'ideal de demà

Sempre que la Lliga Regionalista ha marcat una d'aquestes noves orientacions, que no son altra cosa que la adaptació a la realitat d'avui de l'ideal de demà, s'ha parlat per a la Lliga de falta de consequencia política. Un home polític, el director d'una força política, té una missió, té una comanda; té la missió de realitzar un ideal o de acostar-se en lo possible a la realització d'aquest ideal, té la missió de dirigir i conduir la força política per aquells camins, per aquells viaranys en que la victoria pot ser més propera, més fàcil o més sòlida. Els homes polítics no tenen mai altra missió que aquesta, i davant de l'encàrrec de realitzar l'ideal i de portar pels camins que condueixin a la realització d'aquest ideal a les forces que acceptin la seva direcció, té el dever, per amor an aquest ideal i per lleialtat en el cumpliment de la comanda, de portar a cada moment aquestes forces, no pel camí que hagi imaginat un dia, sinó pel camí que la realitat de cada dia li indiqui que és el camí més planer, el que les porti an aquell ideal, no el que les porti al precipici. (Grans aplaudiments).

Imagineu-vos un enginyer que hagués rebut l'encàrrec d'una gran companyía de construir un traçat de ferrocarril i que aquest enginyer, amb un coneixement incomplet de la topografía del terreny per on aquest carril té de passar, havía traçat un plan i havía projectat un pont i una foradada per on havía de passar la línia per a que el ferrocarril anés desde el lloc que se li havía assignat com a punt de partida fins al que se li havía assignat com a punt d'arribada. Si aquest enginyer, a l'inicar-se la construcció de la línia carrilera, es troba amb que s'havía equivocat en son plan, que allí on veia un riu hi hà una montanya, que allí on projectava una foradada aquesta és inútil perque amb una petita corva pot salvar-se l'accident del terreny i allí on creia que s'havía de fer un gran desmont veu que aquest es pot evitar, imagineu-vos que aquest enginyer considerés que la seva conseqüencia l'obligava a seguir el plan que la realitat desmentía a bofetades i que la conseqüencia l'obligava a fer un pont on no hi havía cap riu o a fer un desmont on el terreny es presentava plà: tots dirieu que s'havía tornat boig i que la companyía que li havía donat l'encàrrec lo menys que podía fer sería retirar-l'hi. Aixís deurien fer, senyors, els ciutadans d'un partit o d'una agrupació política amb aquells directors que sacrifiquen la finalitat més alta del seu encàrrec—el portar l'ideal al seu triomf—a un accident, a una formalitat de tàctica: encarar-se amb aquells que tenen la vanitat de posar la satisfacció de les fòrmules per ells adoptades per davant de la virtualitat de l'ideal. (Nardorosos aplaudiments).

Es una cosa insensata elevar a dogma un matiç de procediment. El servidor d'un ideal, sols a l'ideal serveix; i en quant al medi, al camí per arribar-hi, és precís que abdiqui de tota personal preferencia, de tot apriorisme, de tot orgull, de tota vanitat, i que a cada moment posi al servei d'aquest ideal totes les lliçons que la experiencia li dongui, tot el fruit d'un estudi serè, desapassionat, honrat, de la realitat. (Ovació).

Aixís ho ha fet la Lliga Regionalista i ha tingut la satisfacció immensa de veure com sempre s'havía acabat donant-li la raó, realitzant-se en la Lliga aquell aforisme del gran polític Waldeck Rousseau, quan exclamava en la Cambra de Diputats de França, en els moments més tempestuosos i més difícils de la seva vida política:—Jo sé que tinc raó; jo, amb la raó, vull anar-hi sempre en companyía, perque quan un home té raó, el que'ls demés li donguin és sols un problema de temps; i jo tinc temps per a esperar!

Els fets s'imposen. - L'exemple de la Lliga i la seva influencia

I això ha fet la Lliga Regionalista i la confirmació la vaig a exposar breument. La Lliga Regionalista va predicar per primera vegada el pendre part en tota mena de eleccions. Fou combatuda, fou difamada, se li va dir que prostituía l'ideal catalanista, arrossegant-lo en les lluites baixes i miserables de la política; i al cap d'algun temps els mateixos que difamaven a la Lliga prenían part també en les eleccions.

Va predicar la Lliga el sistema evolutiu per a la realització de l'ideal catalanista; va exposar el sistema de la realització parcial d'un ideal; va predicar per tota la terra catalana que era un somni pensar que l'ideal catalanista s'implantaría un día tot junt, com per miracle; i va predicar contra aquesta concepció miraculista i providencialista del catalanisme, va predicar la doctrina del esforç constant per a les realitzacions petites i modestes, però contants, de l'ideal catalanista. En aquest camí va rebre de primer entuvi totes les difamacions i al cap d'algun temps aquesta tàctica de la Lliga Regionalista era consagrada per tots els partits polítics catalans. Aquesta tàctica de la Lliga Regionalista vingué a informar el programa del Tívoli, consagrat per tots els partits que integraven la Solidaritat Catalana, donant-se el càs de que'l Programa del Tívoli era una simple reproducció de totes les prèdiques que venía fent de molts anys la Lliga Regionalista. (Molt bé; aplaudiments.)

Varem predicar després, senyors, jo vaig tenir l'honor de predicar-ho per primera vegada en unes conferencies donades a la Lliga Regionalista en 1909, la necessitat de que'ls nuclis polítics nacionalistes col·laboressin francament en la política general espanyola. Vaig exposar el meu pensament, que després va acceptar com propi la Lliga Regionalista, de que era impossible mantenir un acantonament polític a Catalunya, que si a Catalunya ens consagraven pura i exclusivament a l'ideal nacionalista i deixavem de interessar-nos en tots els altres problemes que's plantejen en la política general espanyola, el nacionalisme moriría; perque a Catalunya's viu, a Catalunya tots aquests altres problemes se plantejen, i els diversos ideals que a l'entorn d'aquests problemes existeixen entre els ciutadans de Catalunya no tindràn lloc per a canalitzar-se dins dels partits locals catalans i aniràn forsosament a canalitzar-se en els partits generals espanyols que no tindràn cap significació nacionalista. I per aquesta declaració vaig ser també acusat; també se'ns va dir que veníem a pervertir la doctrina del Catalanisme. Al cap d'uns mesos aquesta participació en la política general la feia la Esquerra Catalana i la feia d'un modo que no'ns hauríem atrevit a fer-ho nosaltres: ingressant en un partit republicà general espanyol, en la Conjunció republicana-socialista. Jo no'ls censuro per aquest ingrés; crec que varen marcar una orientació salvadora. No tinc per què, ni vull censurar-ho; però sí tinc de planyer-me de que dins de la Conjunció Republicana-socialista no hagin exercit una acció catalanitzadora més intensa, més forta, que no hagin fet servir el vehícol d'un partit general espanyol per a fer retrunyir per tots els indrets d'Espanya els ideals salvadors de Catalunya. (Molt bé; molt bé.)

A la Lliga, senyors, aquests contactes amb els partits de la política general espanyola no'ns han de preocupar, perque es un fet consagrat que quan la Lliga's posa en contacte amb una altra forsa política, mai som nosaltres els influits: sempre som els influenciadors. Es per això que la Lliga ha agafat una fama de tenir casi el monopoli d'una mena d'art de bruixería política. (Rialles). Es per això que moltes vegades s'han refusat les intel·ligencies polítiques amb la Lliga, perque aquells als qui convidavem amb intel·ligencies, teníen la convicció de que amb igualtat d'armes, amb igualtat de forces, i fins tenint els altres més forces que nosaltres, en definitiva, el nostre criteri fóra el que imperaría. (Grans aplaudiments).

¿I sabéu, senyors, per què se reprodueix cada dia aquest fenòmen? Se reprodueix per lo que us deia abans: perque les orientacions de la Lliga mai son el fruit d'una obra partidista, no son concepcions ideals de quatre senyors, sino que son filles de la realitat, de la apreciació sincera, lleal, franca, de les necessitats del nostre país, i de la preocupació que tenim nosaltres de adaptar aquesta tàctica a les necessitats de cada moment, encare que la tàctica, que la realitat ens imposa sigui contraria a altra tàctica que pugui tenir personals preferencies nostres. (Molt bé)

Política de intervenció. - Reconeixement del règim

Hem predicat nosaltres, també, que era precís destruir els rezels amb que una gran massa del poble d'Espanya veia les aspiracions de Catalunya; nó els rezels postiços de la gent que sense tenir cap ideal impugna els ideals dels altres, perque veu que qualsevol altre ideal que imperés en la vida pública espanyola sería la seva mort; ens referim a la gran massa de ciutadans d'Espanya que honradament, noblement, per desconeixement de lo que fóra, veu amb prevenció, veu, més que amb prevenció, casi amb odi, el moviment nacionalista de Catalunya. Indicavem que la manera de destruir aquesta prevenció no era sols procurant que'ls nostres ideals de patriotisme local i regional s'estenguin a altres pobles d'Espanya, sino fent que nosaltres, els catalans, ens interessessim per tots els problemes, per tots els ideals que poguessin afectar a qualsevol altra regió espanyola. (Molt bé.)

I això que varem iniciar-ho nosaltres, després també ha sigut doctrina de tots. No sè si tots ho diràn amb la mateixa lleaitat i franquesa i amb la mateixa convicció que ho diem nosaltres, però tots ho diuen avui.

Finalment, vaig ser també jo qui va tenir la honra de fer aplicacions concretes per primera vegada de la doctrina eterna del catalanisme, de la indiferencia davant de les formes de govern. Vaig ser jo qui va plantejar, en 1909, davant de la opinió regionalista i davant de tota la opinió catalana, el problema de si teníem o no teníem el dever de reconèixer la Monarquía, la forma de govern actual, amb la dinastía actual i amb el rei actual, don Alfons XIII; i manifestava que mentres no constés que l'actual forma de govern, que l'actual dinastía i que l'actual rei d'Espanya eren un obstacle a la realisació dels nostres ideals, teníem el dever d'acceptar-los, perque era la realitat, era la actualitat, era el camí més curt i el més proper per a arribar al triomf dels nostres ideals. (Sorollosos aplaudiments).

Confirmacions republicanes

I aquesta declaració meva, que fou molt fortament combatuda, he tingut també la satisfacció de veure com els homes representatius dels que'ns combatien han vingut a consagrar-la després. Jo vaig tenir la satisfacció d'enterar-me d'aquelles paraules pronunciades pel senyor Azcárate, pel president de la Conjunció republicana-socialista, després de conferenciar llargament amb el rei. Recordeu-les tots. Allavors va dir el senyor Azcárate:—De la meva conversa amb el rei he tret el convenciment fermíssim, honrat, absolut, de que el rei no posarà cap obstacle a la instauració de les reformes que tinguin la sanció del Parlament i que siguin volgudes, desitjades pel país. (Grans aplaudiments).

Posteriorment, en aquests dies, les declaracions de don Melquiades Alvarez marquen la mateixa orientació que senyalaven les meves paraules d'alguns anys enrera; plantejen també'l mateix problema de que mentres per part de la reialesa no hi hagi una dificultat, un impediment, un obstacle per a la realisació de un ideal, per amor an aquest ideal mateix se deu anar a realisar-lo dins de l'actual forma de govern. I si no ho diuen avui tots els republicans, tingueu la seguretat de que tots els directors de tots els grupus republicans d'Espanya aixís ho pensen.

Lo que passa, senyors, és que aquí, a Espanya, el qui té la desgracia de dirigir un partit republicà és l'home menys lliure de la terra, perque'ls directors dels partits republicans espanyols han comès el pecat gravíssim d'excitar passions, de fer concebir esperances que sabíen éren irrealisables (Molt bé), de marcar camins que ells sabíen que no's podíen seguir i han creat en les masses una convicció honrada que és completament incompatible amb la realitat; i quan aquests directors, per un sentiment de dever i de patriotisme, tenen la tentació de explicar a les masses lo que és la seva convicció, se recorden de l'estat d'esperit que han creat abans, de la perversió que han creat en la massa i diuen:—Aquestes faltes passades ens impideixen avui la rectificació. Ahir varem mentir i la mentida ha près cos en la conciencia de la nostra gent, i si avui diguessim la veritat, sería aquesta veritat lo que semblaría una mentida. (Ovació formidable).

Per la Mancomunitat.-Actituts curioses

Ha predicat la Lliga, senyors, que devíem prestar el nostre concurs a tot govern que dongués alguna satisfacció als ideals de Catalunya, en quant aquest concurs facilités la realització dels nostres ideals; i la Lliga Regionalista va fer pràctica d'aquest principi quan alguns anys enrera, governant el senyor Maura, se va presentar un projecte de Administració local en que's donava satisfacció an alguna de les aspiracions nostres, en que's proclamava el principi de les Mancomunitats provincials, i nosaltres, els diputats i senadors regionalistes, colaboràrem a l'aprovació, que desgraciadament no va venir, del projecte d'Administració local, i vàrem fer lo possible per a evitar dificultats an aquell Govern que tenía empenyada la seva vida en l'aprovació d'aquell projecte. I per aquesta obra que fèiem érem bescantats, érem censurats; se deia que havíem venut els ideals catalanistes an en Maura. I va caure en Maura i no's va aprovar el projecte d'administració local i caigueren les Mancomunitats; i aquelles Mancomunitats, que sols nosaltres vàrem tenir el valor de defensar quan quasi les tocàvem, després, quan apareixíen com un somni irrealisable, varen tenir el concurs de tots els partits de Catalunya. (Molt bé, molt bé; aplaudiments).

Aquella tàctica seguida per nosaltres amb en Maura era després la tàctica que tots els partits catalans seguíen amb en Canalejas. I en aquells moments solemnes que determinaren l'aprovació del projecte de Mancomunitats en el Congrés jo tenía una satisfacció íntima que us explicaré a vosaltres, que no la he explicada mai. Jo estava assegut en el meu escó de la Cambra de Diputats; jo mirava a tot l'hemicicle, a tota la gent que allí s'asseia; jo veia al senyor Maura i als conservadors, que havíen defensat durant tres anys la Mancomunitat i que en aquell moment o la combatíen o no volíen apoiar-la; jo'm mirava a tot el partit lliberal, que havía estat tres anys combatent la Mancomunitat i que allavors aplaudía frenèticament al senyor Canalejas que la defensava; jo escoltava al senyor Canalejas i m'entusiasmava davant de les paragrafades brillants amb que defensava el projecte de Mancomunitats; jo'm recordava de les polèmiques vivíssimes, de les discusions apassionades que jo amb en Canalejas havía tingut, defensant jo lo que ara ell defensava i que allavors combatía ell contra els conservadors (grans aplaudiments); jo'm mirava els nostres veins de la esquerra catalana, que en l'aprovació del projecte de les Mancomunitats hi veien la sòrt o la desgracia de Catalunya, hi veien l'iniciar-se pels camins de triomf o l'anar pels camins del desesper, i jo recordava que tres anys enrera aquells bancs de l'esquerra catalana quan se defensaven les Mancomunitats estaven quasi buits i quan se tractava de sostenir al Govern que les patrocinava sortíen les dificultats d'aquells mateixos bancs; i en aquells moments solemnes solament nosaltres, solament els regionalistes, érem els qui sentíem un goig sense remordiment: desde el primer moment havíem anat amb la veritat i la veritat se consagrava allavors. (Xardorosa i perllongada ovació.)

Les Mancomunitats principi d'una transformació

La Mancomunitat! Jo no sé, senyors, quina serà la sòrt del projecte de Mancomunitats. Si la situació de la política espanyola estigués consolidada, jo no veuría cap perill; però tinc de confessar-vos que veig avui tan primparada no sols la vida d'aquest Govern sinó la vida de les actuals Corts, que en la sòrt de la Mancomunitat hi puc tenir una confiança no més que relativa. Però no hi fa rès. Treballem per a que sigui un fet, com si tinguéssim la major seguretat de que dins de vuit dies hem d'assolir-la.

I per a quan això vingui tindrem plantejats dos grans problemes: un problema a Catalunya amb la implantació de aquesta reforma, el problema a Madrid de que aquesta reforma no's prostitueixi. Jo tinc de dir-vos que si les Mancomunitats no significquessin més que lo que diu l'articular de la llei en que's promulga, en la virtualitat de la Mancomunitat no hi tindría una fè molt cega. Si les Mancomunitats no signifiquen el principi d'una transformació total de la política espanyola, les Mancomunitats seràn un fracàs, i si no un fracàs complet, seríen una petita millora.

He sostingut sempre la teoría, la tinc més afermada cada día, de que dins d'un país no hi caben els oasis; que si a Espanya la política general està desfeta i en totes les regions d'Espanya hi hà la mort que les aplana a totes i no hi hà electors, ni ciutadans, ni patriotes, no cregueu que amb l'instrument de la Mancomunitat poguem fer la excelsa Catalunya que somiem nosaltres, perque entre la Catalunya que somiem i la realitat de la Espanya que governarà hi haurà una contradicció tan forta que la topada serà total i la destrucció de la nostra obra serà indefectible. (Molt bé).

Les Mancomunitats han d'omplir el buit entre el Rei i el poble.-La situació dels partits governamentals. - Ratificació

Pensant, doncs, en les Mancomunitats, en lo que han de ser per a Catalunya i per a Espanya, ens hem de preocupar i ens tenim d'orientar en els camins de la política general espanyola. Deia, fa alguns dies, a Barcelona, que el gran problema de la vida pública espanyola, no problema solament d'avui dia, sinó problema de molts anys, que avui es fa més patent que fins ara, és el divorci complet entre la opinió i els governs, que les corrents d'opinió no s'encarrilen a exercir una acció de govern, que'ls governs tanquen les portes a les corrents d'opinió; i ens trobem, senyors, avui amb que, el qui mira desapassionadament a Espanya, veu al cap d'amunt un Rei, que és un home del seu temps i un patriota; abaix, un poble que treballa, que no perd la fè en sos destins i que té la seguretat de que ha de viure; i entre el Rei i el poble, un buit complet, un desert immens.

I el dever dels homes públics és que entre el poble i la representació sobirana del poder se faci un teixit de carn viva i que'ls governs siguin fruit de corrents d'opinió i que'ls governs siguin els que canalisin aquesta opinió i els que portin an aquestes corrents d'opinió la sava real necessaria que desde les esferes del poder poden donar-se-li.

Vaig parlar jo a Barcelona de la situació en que veia als dos partits governamentals. No tinc que retirar una sola de les paraules que allí vaig dir. La crisis de descomposició del partit conservador no s'és deturada i s'accentua cada dia. La desfeta del partit liberal és tan intensa, que és ben probable que dins de poques setmanes, potser dins de pocs dies, se posi de manifest de tal manera que faci impossible la continuació en el poder del govern que dirigeix el comte de Romanones. Al comte de Romanones li passa una cosa absolutament contraria de lo que li passava al senyor Canalejas. Al senyor Canalejas en periodes de Corts tancades se li anaven apilotant les dificultats, els problemes, els conflictes, se li iniciaven les dissidencies, se li formaven les conspiracions; però a l'anunciar-se la obertura de les Corts tot se desfeia com un bolado: davant de la força de la paraula, del talent, de la competencia parlamentaria den Canalejas quedaven destruits tots els problemes, quedaven esvaides totes les conspiracions, i la primera sessió de Corts era per al seu govern quasi un èxit segur cada vegada. I és que en Canalejas començava a iniciar la creació de un partit d'opinió i es refiava més de la força de l'ideal que de tots els sorgits de voluntats que's fan entre cortines.

Però en Romanones representa tot lo contrari en la política espanyola. Ell sab que al govern no hi porta cap entusiasme per cap ideal; ell sab que no porta grans concepcions, ell sab que no és home de grans paraules per a presentar-les; se passa'ls mesos fent un treball de surgidor de voluntats, però vé'l moment en que'ls teixits que ha surgit s'han d'estendre en l'hemicicle i té la noció, com tots nosaltres, de que a la primera estrebada no quedarà rès i que tots els seus treballs de surgidor hauràn sigut inútils. (Grans aplaudiments que's converteixen en entusiasta ovació.)

En aquell discurs del Tívoli de Barcelona, al que amb una impertinencia insistent tinc de referir-me tantes vegades,—perdoneu-me; ho faig sols per abreviar—indicava lo que en el meu concepte, coincidint amb conceptes similars ja expressats per altres homes públics, podía facilitar, podía contribuir a la creació de partits de opinió que fossin a la vegada partits de govern. Aportar la opinió al govern i els governs a la opinió. I sobre aquesta declaració meva s'han fet alguns comentaris, s'han apuntat algunes objeccions, que jo aprofito aquest moment de dirigir-me a vosaltres per a recullir-les.

Desfent una objecció.-La transformació de la vida política es tasca primordial

De totes les objeccions n'hi hà una de certa, la força de la qual tinc de reconèixer. Jo preconisava en el meu discurs del Tívoli, com a solució, el prescindir de l'artificialisme dels dos partits, que no tenen el monopoli de la opinió espanyola ni molt menys, i sostenía la formació de governs circumstancials, en els que tinguessin entrada tots els homes que portin un ideal, que tinguin una força de opinió i que tinguin el desig honrat de realisar el seu ideal. I han dit, coincidint en aquesta objecció, varis periòdics:—El senyor Cambó té raó; és una vergonya lo que passa a Espanya; aquesta és la solució que segueixen casi tots els pobles d'Europa, és la solució que ha permès la restauració de la vida política italiana, és la solució que ha permès la incorporació al govern de la República francesa den Briand i en Millerand, que son els homes que estàn creant una nova França política, és la solució que està permetent realisar grans reformes al partit lliberal anglès, una de les quals és l'autonomía de Irlanda; però per a això a Espanya manquen dues coses: manca un cos electoral i manca un Parlament, en el que estiguin integrades totes les forces de la opinió espanyola.

Aquesta observació jo reconec que te força; però an aquest argument jo n'oposo un altre. Jo reconec, senyors, que sería millor anar a la creació d'un sufragi veritat, a la formació d'un Parlament veritat, abans de anar a n'aquesta transformació de la vida política espanyola; però jo us dic que si no's va abans a n'aquesta transformació de la vida política espanyola, mai hi haurà a Espanya un cos electoral, mai el Parlament serà una veritat. Fixeu-vos en com està organitzada avui la vida pública espanyola. Avui la vida política, de govern, a Espanya, està organitzada a base de dos partits, a base de dues grans colles que tenen ocupats tots els punts estratègics de la vida política i administrativa espanyola: tenen ocupat el Congrés, el Senat, les Diputacions, els ministeris, els governs civils, les delegacions d'Hisenda, les alcaldíes i els jutjats municipals; formen una casta de deu mil, vint mil, cent mil, dos cents mil homes, que son els que tenen tota la vida política d'Espanya, tenen tots els beneficis de la fruició del poder. ¿Quin interés tenen ells en que hi hagi cos electoral veritat? ¡Si no'l necessiten! Ells tenen un contracte tàcit amb els seus seguidors en virtut del qual disfruten d'un concurs tan eficaç i més manejable que'l de milions de electors. A canvi d'això, tots els beneficis del poder queden vinculats en aquesta petita casta. ¿Creièu vosaltres que mentres el monopoli del poder estigui reservat a aquests dos partits de escala tancada, que constitueixen veritables associacions de profits mutus, se crearà una veritable corrent de opinió suficient per a que hi hagi un Parlament positivament veritat i per a que tots els electors vagin a les urnes? Per a conseguir-ho és precisa una gran batalla, i per a que aquests que avui tenen tota la força de la política i de la administració pública espanyola s'interessin en que'l cos electoral voti de debò, és necessari que tinguessin una abnegació que no'ls podem reconèixer. Sería igual que si als socis d'una companyía que explotés un negoci molt lucratiu, per al qual no necessitessin més capital que'l que tenen invertit i pel qual se repartissin enormes beneficis, algú els prediqués que aumentessin considerablement un capital que no necessiten per a repartir aquells beneficis entre tots els ciutadans. S'hi negaríen. ¿Quina necessitat tenen de ampliar el capital, és a dir, de fer que tots els electors vagin a les urnes, de crear una opinió, si per al negoci que exerceixen amb el capital que tenen els en sobra? (Grans aplaudiments).

Però, imagineu-vos, senyors, que'l bloc dels dos partits d'escala tancada, de monopoli del poder, se destrueix; que en el poder participen corrents d'opinió i homes que les encarnin: el bloc s'esberla, el bloc se destrueix, les camarilles s'enfonzen. El qui en el Govern representi una corrent positiva, tindrà una força immensa, superior a la del qui no tingui més que'l concurs d'un regiment de comparses. Per a mantenir la seva força, tots els homes polítics d'Espanya, tots els partits, hauràn d'anar a cercar corrents d'opinió que'ls donguin força, que'ls donguin sava, si no volen, en aquesta barreja de coses que pesin i de coses buides, ser arrastrats aigües avall com totes les coses que no més suren, per a quedar en el govern no més lo que pesi, lo que tingui un ideal, lo que representi una veritable corrent d'opinió. (Aplaudiments).

Vaig a abreviar, senyors, perque veig que he donat al discurs més extensió de la que volía. (Veus: No, no. Aplaudiments).

Governs circumstancials de concentració. - Afirmant

S'ha dit que no era necessari anar als governs circumstancials, de concentració a l'entorn de problemes concrets; que bastaría que tots els homes de bona voluntat que portin un ideal ingressessin individualment a un dels partits polítics per a realitzar-lo. El que això fés, senyors, faría una tontería, contribuiría a destruir una de les poques esperances que pot haver-hi de restauració de la vida pública espanyola. El qui s'associés a un govern, després de destruir la seva força, aportant el seu concurs personal dins d'un govern, no sería sinó un vot més. Dins d'un d'aquets partits que recullen una majoría parlamentaria enorme, ¿què significaríen set o vuit diputats elegits veritablement pel sufragi, que portessin una gran corrent d'opinió? Tingueu la seguretat de que en la política el qui perd la seva significació ho pert absolutament tot. Jo tinc la seguretat de que en Canalejas, l'únic moment en que's recordà de que tenía diputats lliberals a Catalunya i que s'alegrava de tenir diputats lliberals a Catalunya, fou el moment en que aquests diputats no varen fer de lliberals, sinó que varen fer de catalans, defensant el projecte de Mancomunitats; en aquells moments entre els 200 i pico de diputats que tenía en Canalejas li donaven una força immensa: en altres moments, quan no teníen aquesta caracterització, seríen set vots més, deu moltons més en un remat immens. (Aplaudiments).

Jo vaig marcar, senyors, en el meu discurs del Tívoli, un camí. No tinc la pretensió de creure que sigui l'únic. Estem conformes, tots els que desitjem una transformació en la vida pública espanyola, en que la situació actual no pot continuar, en que la crisi de govern d'Espanya és molt més fonda que no havía estat mai; que avui se troba Espanya en un moment decisiu, en un moment en que pot empendre una vía de desenrotllo i de progrés formidables, perque'l país viu, perque'l país creix, perque en el país hi hà batecs de vida intensa, i si aquestes corrents, que venen de sota, no son degudament orientades desde dalt, poden anar a un fracàs, que sería un mal tremende, en aquests moments inicials de la restauració de la vida pública espanyola. Jo vaig marcar un camí; que'n marquin un altre i discutirem. Fins ara tots estem conformes en la crítica. La única afirmació positiva que s'ha llençat en la política espanyola per a solucionar la crisi de govern és la afirmació política que hem llençat nosaltres. (Molt bé).

Jo us dic que és de un interès grandíssim aquest moment, perque Espanya en aquest moment no sols té plantejat el problema d'aprofitar desde dalt aquestes corrents de vida que en tots els indrets d'Espanya se manifesten, per a canalisar-les i encarrilar-les, per a veure si guanyem en alguns anys un sigle enter de desastres, de guerres civils, de qüestions previes, de un complet divorci entre els governs i la opinió, sinó que a això coincideix amb el plantejament de un problema gravíssim de caràcter internacional.

La selecció entre els pobles se realisa ràpidament avui dia; lo que abans necessitava un sigle se realisa avui en un any, en uns mesos i fins en setmanes. Avui creixen i aixamplen les seves fronteres pobles petits i s'enfonzen imperis seculars; amenassa per tots cantons una lluita formidable a Europa que accentuarà aquesta selecció entre els pobles. Avui, qui no avença, retrocedeix; i el qui retrocedeix, mor.

Espanya en la política internacional. - Problema de vida o mort

Se'ns presenta en aquests moments per a Espanya el problema de la nostra posició internacional. ¿Ha de continuar Espanya en aquesta política de neutralitat en que ha viscut, de aillament absolut en la política internacional? Tingueu la seguretat, senyors, de que si aquesta és la política que segueix Espanya, en la pròxima guerra, que, desgraciadament, lo més probable és que no trigui gaire, la lluita dins del Mediterrani se farà entre els beligerants desde les posicions nostres; tingueu la seguretat de que si Espanya no gestiona serenament un concurs exterior, les esquadres estrangeres, les que siguin, s'apoderaràn de Mahó, s'apoderaràn de Roses, potser que s'apoderin d'altres ports d'Espanya, i ja sabeu vosaltres que quan una gran potencia ocupa per un moment territoris de un país feble, costa molt d'arribar, si mai arriba, el dia que se'n surt. (Sensació).

Se'ns planteja el problema d'estudiar molt serenament, molt reflexivament, la posició que hem d'adoptar en la política internacional, per a que amb el menor esforç, amb el mínimum de sacrifici, ens asseguri un màximum de garanties. Avui la política internacional, la orientació internacional dels pobles, no és un problema reservat de cancillerías; avui per tot arreu aquests problemes se llencen a la opinió pública, perque s'ha comprès que únicament son fecondes les orientacions internacionals quan venen consagrades per la voluntat de tot un poble. (Molt bé).

Jo crec, senyors, que en aquests moments, davant d'aquest problema d'interés vital per a Espanya, d'interés vitalíssim per a Catalunya, perque és el ser o no ser, la realitat ens marca el camí a seguir, fugint de tota aliança que'ns pugui portar a participar en conflices continentals, en guerres a l'interior d'Europa, en les quals rès hem d'esperar, ni rès hem de tèmer, però hem d'orientar les nostres aliances o intel-ligencies internacionals a base de mantenir el «statu quo» al Mediterrà, d'assegurar-nos la possessió de les Balears i de garantir la integritat de nostres costes; i aquestes seguretats avui únicament ens les pot donar Anglaterra. Per això jo crec que la base de tota la nostra política internacional ha de ser una intel-ligencia amb Anglaterra.

Marina i l'exèrcit

Pero a les intel-ligencies internacionals no s'hi va, no s'hi va amb honra i profit si no s'aporta una força, i aquesta força ha de ser una força militar. Es per això, senyors, que es precis que Espanya tingui una força militar i aquesta força militar pot conseguir-la Espanya amb un petit sacrifici. Ningú més enemic que jo de aventures guerreres innecessaries, de gastos de guerra i marina que no siguin indispensables; però tingueu en compte que en l'agrupament de les forces, dels dos grans grupus de aliances de Europa, les forces navals del Mediterrà estàn casi nivellades: una petita força naval nostra pot ser un element decisiu i ens pot donar una cotització internacional formidable. Crec que en la Marina serà precís aumentar quelcom el nostre presupost. Crec que en Guerra no serà necessari; però crec que en Guerra s'imposa immediatament una reforma que faci que si Espanya gasta militarment i si abandonen milers de braços els treballs de casa seva per alguns anys, Espanya tingui exèrcit; que avui—és una vergonya el dir-ho—Espanya gasta en diner i en treball de homes per a tenir un exèrcit i no'l té: Espanya té un simulacre d'exèrcit, i el dia que's tingués de posar a prova, Espanya se veuría amb una vergonya, amb el més gran dels vilipendis. (Grans aplaudiments.)

Crec que Espanya no aprofitarà lo que gasta en l'exèrcit ni conseguirem que aquests sacrificis vinguin compensats per un prestigi exterior que'ns dongui ventatges interiors per a Espanya, fins que s'acabi d'una vegada amb els generals ministres de la Guerra, fins que'l ministeri de la Guerra sigui ocupat a Espanya, com ja succeeix en quasi tot el món, per un home civil. ¿Sabeu per què? En tots els països que tenen un exèrcit en condicions de anar a la victoria, com en els Estats Balkànics que avui han despertat la admiració de tot Europa, consisteix la organització de l'exèrcit en una feina tècnica, en un treball de preparació de cada dia, en un esperit metòdic, de continuació i de perseverancia, i qui prepara l'exèrcit per a la guerra és un organisme que's diu Estat Major Central: selecció dels homes més intel-ligents, més aptes per a la guerra, que amb el treball de cada dia formen l'exèrcit, encarnant un esperit tècnic i un sentit patriòtic. Ells marquen lo permanent que té d'haver-hi per a l'acció defensiva, i si cal ofensiva, del país. Però mentres siguin ministres de la Guerra els generals, els tinents generals, se'ls planteja un problema que cap de ells té prou valor i prou enteresa per a resoldre'l. Un tinent general sab que passarà uns mesos en el ministeri de la Guerra i desitja deixar un nom i un rastre del seu pas pel ministeri i vol fer unes reformes i se vol crear un grupu d'amics dins de la oficialitat, i per això li sobra que hi hagi un Estat Major i per això necessita que'l ministre de la Guerra sigui omnipotent; i ens trobem amb que l'exèrcit espanyol està dirigit per homes omnipotents que canvíen cada sis mesos, o menys encara, i cada sis mesos, o cada any, l'exèrcit canvía de règim i té orientació distinta i no hi hà rès de permanent. Unicament aquest sacrifici de amor propi, aquesta transformació de la política de l'exèrcit, posposant el ministeri de la Guerra a un organisme permanent, la faría un home civil, que no té de somniar amb aventures militars, que no ha de tenir el desig de immortalitzar-se amb reformes de guerra, que ha de limitar-se a ser un orgue de comunicació entre els qui preparen l'exèrcit per a demà i els qui governen el país en el día d'avui. (Aplaudiments entusiàstics.)

Conclusió

Senyors, i acabo, perque ja trobo incansable la vostra presencia a l'escoltar. (Veus: — Segueixi, segueixi. — Aplaudiments), jo vaig dir a Barcelona, i repeteixo aquí, que'ls que portem la direcció del moviment regionalista necessitem un vot de confiança, sortit de plè cor dels correligionaris i dels que amb nosaltres simpatisen. En moments confosos de la situació política espanyola, en moments en que la mar està agitada, els qui tenim la responsabilitat de portar al triomf la nostra causa, és precís que tinguem les mans molt desembraçades, és precís que una halenada de confiança ens acompanyi. Nosaltres procurarèm fer-nos-en dignes; si no encertem, encara, que tota la bona voluntat i tota la lleal-tat ens acompanyi, la nostra missió serà quedar arreconats, abandonar la direcció i ser un soldat de fila, dels modestos i dels més entusiastes. Jo lo que us asseguro és que de la actuació que ara s'inicia podrà venir-ne el triomf de la nostra causa, podrà venir la caiguda de alguns homes, però no vindrà el desprestigi de la nostra bandera. (Ovació d'aplaudiments i aclamacions que dura llarga estona, obligant a l'orador a aixecar-se varies vegades per a correspondre a la manifestació de simpatía i adhesió de que és objecte.)

Sessió de l'Ajuntament

Comença a les 5'45. Presidencia del senyor Collaso.

S'aprova l'acta de l'anterior.

Oficial

Ofici del tinent alcalde senyor Rosés i Arús, en el que, com instructor de l'expedient incoat per a la depuració de responsabilitats amb motiu de irregularitats i substitucions de persones, comeses en l'expendició de cèdules personals, sol-licita una prórroga per a efectuar l'entrega de les oportunes conclusions. Es concedida.

Id. de l'Alcaldía de Cadiz en súplica de que li siguin remesos amb destí al Museu Iconogràfic d'aquella ciutat, els retrats dels diputats que representaren an aquesta provincia a les Corts de 1812 i els documents que amb la seva missió es referien, aixís com un exemplar de quants llibres, follets, monografíes, etc., s'hagin publicat en aquests temps per a commemorar el primer Centenari de la Constitució, i quants datos se considerin oportuns.

Idem del Bisbe de Barcelona, invitant a l'Ajuntament a la festa que se celebrarà el dia 2 de maig pròxim a la Catedral per la terminació de les obres ultimament realitzades en la mateixa, i a la que el dia 4 de dit mes tindrà lloc en la mateixa en commemoració del XVI Centenari de la pau de Constantí.

Neteja pública

Se dóna compte de l'instancia presentada per la companyía concessionaria del servei de neteja pública, de que ja té coneixement el lector.

El senyor Ripoll, de la comissió mixta, declara que aquesta té'l convenciment de que la companyía no està preparada per a encarregar-se del servei.

La companyía alega que'l material que ha rebut no és l'apropiat per als serveis que exigeix l'importancia de nostra ciutat.

La companyía diu que necessita adquirir material nou, modern i complet, i com el plaç per a implantar el servei acabava ara, aquella demana una pròrroga fins al setembre.

L'orador creu que les condicions de concessió son terminants i categòriques i no permeten concedir allargament.

La comissió estudià detingudament aquest punt i se trobà impossibilitada de pendre cap acord, a no ser que ho autoritzi l'Ajuntament. Se tracta d'un problema greu, relacionat amb el servei de neteja pública que, tal com se presta ara, no pot anar de cap de les maneres.

Davant d'aquesta situació, l'orador presenta una proposició incidental, que reproduim més avall.

L'apoia breument el senyor Ripoll, manifestant que és precís cumplir les condicions de la concessió, exigint a la companyía una multa de 250 pessetes diaries, si no diposita a les arques municipals l'import del material.

El senyor Martorell demana que's fixi ja ara la quantitat d'aquest import.

Contesta el senyor Ripoll que això és cosa dels facultatius.

El senyor Lladó creu que la contracta concedeix a la companyía, no una prórroga de vuit mesos, com s'ha dit, sinó de 11.

El senyor Ripoll diu que hi hà tres mesos de prórroga, però amb multa, abans d'arribar a la rescissió del contracte.

El senyor Marial recorda les impugnacions i atacs de que fou objecte a l'aprovar-se'l contracte que molts deien que era un gran negoci de la companyía. Les dificultats amb que topa aquesta demostren lo calumniós d'aquells atacs. Opina que s'ha de fer pagar a la Companyía les multes contractuals, però no creu convenient el dipòsit previ de l'import del material mòbil, import que pujarà a dos milions de pessetes.

Després de llarg debat, la proposició és aprovada per 25 vots contra 8, redactada en la forma següent:

«Que sin perjuicio del derecho que al Ayuntamiento compete para declarar rescindido el contrato en el caso previsto en el párrafo segundo del artículo 26 del mismo, o sea si la Compañía de saneamiento y reformas urbanas no da principio a los trabajos contratados, dentro de los tres meses siguientes al día 6 de mayo próximo, no haga el Ayuntamiento, teniendo en cuenta las manifestaciones expuestas, uso de la facultad que le otorga el artículo 23, de imponer determinada multa.

Que la anterior concesión quede subordinada a que la compañía por su parte, consigne en las Arcas municipales la cantidad importe del material móvil que debe adquirir para prestar dichos servicios con arreglo al contrato segun valoración que practicará el arquitecto municipal y que se unirá a la ratificación de este acuerdo.

La Compañía constituirá este depósito dentro de los seis días de la notificación de este acuerdo, y mientras no se realice, cualquiera que sea la causa de la demora, se aplicará por parte de la Alcaldía lo dispuesto en el apartado primero del artículo 23.

El depósito se irá soltando a medida que lo exijan los compromisos que la Compañía adquiera o tenga adquiridas para la adquisición del material, previa justificación ante la comisión mixta.

Quedan desestimadas las peticiones formuladas por la Compañía en la instancia de que se ha dado cuenta, en especial la consignada en quinto lugar.

En virtud de todo lo anteriormente acordado, transcurridos los once meses a contar de la firma de la escritura se entenderán finidos totalmente los términos a plazos señalados en los artículos 14 y 23, o sea la de 8 y 3 meses, respectivamente.»

Ordinari

El despatx dels dictamens ordinaris no dóna lloc a incidents i se fa a tota pressa.

Proposicions

Son aprovades les següents:

Una dels senyors Serraclara, Mir, Lladó, Ferrer, Ripoll, Ricart i Soriano:

«Que insiguiendo lo establecido en anyos anteriores, el próximo día primero de mayo, en conmemoración de la fiesta del trabajo, vaquen todos los operarios municipales incluso los que deban prestar servicio en los días festivos de entre semana, cumplimentándose este acuerdo en la misma forma que los años anteriores.»

Altra dels senyors Nolla, Condomines i Mir:

«Que se proceda al nombramiento en votación secreta de cuatro señores concejales que constituirán la Comisión de investigación arqueológica de los derribos de la Reforma.»

Son elegits els senyors Carreras, Serraclara, Vidal Valls i Fabra.

Altra dels senyors Domènech, Serraclara i Esteva:

«Que se ceda la Banda municipal para que asista el día primero de mayo próximo, por la tarde, a la Cárcel modelo para dar un concierto a los reclusos de aquel establecimiento penitenciario con motivo de la fiesta del trabajo que se celebra en el expresado día.»

Altra dels senyors Domènech, Marial, Carcereny, Ardura i Lladó:

«Que para dar mayor solemnidad posible al acto de la inauguración del nuevo Mercado del Hort Nou, que tendrá lugar el viernes, día 2 de mayo próximo, a las 3 de la tarde, asista al mismo la Banda municipal.»

Altra dels senyors Vallés i Pujals, Abadal, Ferrer, Serraclara i Lladó:

«Que insiguiendo la costumbre establecida y para el mayor esplendor de la hermosa fiesta de los Juegos Florales se acuerde asista a ella el Ayuntamiento en Corporación el próximo domingo, día 4.»

Altra dels senyors Serraclara, Nolla i Vidal i Valls:

«Que se abone a don Juan Casarramona la cantidad de 1.289'30 pesetas para satisfacer los derechos y honorarios del Registro de la Propiedad en la inscripción de la escritura de venta al Estado del solar de la Casa de Correos y Telégrafos, aplicándose dicha suma al capítulo de Resultas por adición del presupuesto vigente a reintegrar del presupuesto extraordinario que habrá de formularse para dicha Casa de Correos.»

Altra dels senyors Serraclara, Carreras i Matons:

«Que mañana, 30 de los corrientes, se proceda a la toma de posesión de los terrenos y construcciones adquiridos en 22 de marzo último por escritura pública de los Sucesores de Mas y Piera para la apertura de la calle de Badal (Sans), levantándose acta notarial de dicha toma de posesión.

Que en el caso de estar ocupado dicho inmueble por persona distinta de los dueños del mismo, se adopten todas cuantas medidas proceda para que queden dichos terrenos y construcciones libres y vácuos.

Que cuanto se consigna en los precedentes extremos es sin perjuicio de los derechos que asisten al Ayuntamiento para exigir de los referidos propietarios la indemnización de cuantos gastos, daños y perjuicios se causen o hayan causado al Ayuntamiento por sus actos u omisiones.»

D'Hospitals

El senyor Vidal Valls manifesta que l'Hospital de la Santa Creu va a ser traslladat al de Sant Pau, i excita al Consistori a que resolgui la desaparició del primer, afectat per la Reforma.

L'escriptura de cessió ha sigut firmada ja: els solars valen 600,000 pessetes i les obres, més de 2 milions.

Ara falta l'urbanització dels carrers del voltant.

El senyor Ripoll, en nom de la comissió d'Ensanxe, ofereix fer això darrer.

El senyor Nualart manifesta que'l senyor Domènech i Muntaner havía projectat un hospital únic al mon, però'l llegat Gil no ha permès fer-ho. Havent-se de disoldre ara la junta de construcció, s'hauría de saber si les futures construccions obeiràn al projecte del senyor Domènech. Convindría evitar que la segona etapa no sigui diferenta de la primera.

Parla breument el senyor Martorell en el sentit de que amb la venda de l'Hospital vell se podrà seguir la construcció del de Sant Pau.

El senyor Vallés i Pujals inicia la idea de construir una vía diagonal directa desde la Sagrada Familia a l'Hospital de Sant Pau, cosa factible perque'ls solars son encara sense edificar.

Mocions

El senyor Montanyola, després de lamentar una vegada més que'ls dictamens s'eternitzin sobre la taula, fa constar que varis industrials han demanat a la comissió de Consums que s'aprovi un de dits dictamens, que és de reintegre de quantitats, i que fa nou mesos que està sobre la taula, amb gran perjudici d'aquells reclamants.

Responent a lo que's digué a la sessió anterior, de que no hi havía prou obres catalanes a propòsit per a ser distribuides com premis als nois de les escoles, l'orador entrega a la presidencia a fi de que aquesta els passi als delegats del municipi en la Junta local de primera Ensenyança, varis catàlecs i llibres d'obres catalanes, didàctiques unes, i les altres d'art, historia, literatura, etc., que poden servir perfectíssimament al indicat fi.

Després parla de la conveniencia de reglamentar les excedencies dels empleats, sobre lo qual presenta un projecte de bases.

—El senyor Soriano parla del contracte de il-luminació pública i excita a l'alcalde a que ho activi.

Final

Després d'una conversa entre'ls senyors Montanyola, Serraclara, Ferrer, Mir i Lladó s'acorda a proposta del primer, que desde la sessió pròxima i comensant pel primer dictamen que tracta del presupost extraordinari, se destinin les dues hores primeres de la sessió al a discussió dels dictamens que estàn sobre la taula.

S'aproven alguns dictamens.

S'aixeca la sessió a tres quarts de deu

A l'estranger

DE L'ARGENTINA

Segueix la vaga

París, 29, 11'50 matí.—Rosario.—Ha fracassat l'arbitratge per a solucionar la vaga d'empleats dels tramvíes.

Segueix la vaga.

El governador ha demanat reforços per assegurar el manteniment de l'ordre.—Havas.

La vaga de Rosario

París, 29, 9'43 nit.—Buenos Aires.—El Govern ha ordenat que vagin a Rosario un guarda-costes i una canonera.

El governador de Rosario ha demanat que's decreti l'estat de siti, pel temor de que s'alteri l'ordre amb motiu del conflicte obrer iniciat pels empleats dels tramvíes.

El Consell de ministres, que's reuneix aquesta nit, s'ocuparà d'aquesta qüestió.—Havas.

DEL PERU

Eleccions generals

París, 29, 11'57 matí.—Lima.—S'han celebrat les eleccions de diputats i senadors amb perfecta tranquilitat en tot el país.—Havas.

D'ANGLATERRA

La duquesa de Connaught

París, 29, 12'35 tarda.—Aquest matí ha sigut operada novament la duquesa de Connaught, amb èxit, segons se creu.—Havas.

DEL CANADA

Terratrémol

París, 30, 1'50 matinada. — Ottawa. — Ahir se va sentir un terratrèmol que durà vuit segons.

Els efectes del terratrèmol s'han observat en una extensió de 200 milles.

Lliga del Bon Mot

Seguint la seva campanya de depuració i enaltiment de la parla del poble, la Lliga del Bon Mot ha organitzat un gran miting per a el proxim diumenge, dia 4 de maig, que tindrà lloc a la vila de Navàs.

L'acte començarà a les tres de la tarde, a la plaça Major, parlant-hi'ls eloqüents oradors don Miquel Forcada, don Domingo Farreras, don Josep M. Ruiz Manent, don Joan Costa Deu, don Enric Laplana Mundo i el senador don Leonci Soler i March.

En tota la conca del Llobregat hi hà gran entusiasme per a assistir al grandiós miting que s'espera serà d'immensos i copiosos fruits.

MES TELEGRAMES I TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

Reunió important

Seu d'Urgell, 29, 8'45 nit

S'ha celebrat una important reunió de les forces vives de la localitat, acordant demanar als poders públics la immediata reconstrucció del pont de Basella, la falta del qual ailla l'alta montanya de lo restant de la nació.

S'ha acordat també convocar un miting monstre per al día 11 de maig, amb assistencia dels representants del país i especialment de la comarca.

Regna gran efervescencia i indignació per la tardança en verificar les obres de reparació de l'indicat pont.—Corresponsal.

Manifestacions den Romanones

Madrid, 29, 9'15 nit.

Aquesta tarda ha estat el president del Consell en el seu despatx oficial, on ha rebut moltes visites, entre elles la de don Alexandre Groizard, qui, com ex-ministre més antic del partit lliberal i en nom de varis senadors lliberals, ha felicitat al comte de Romanones pel Decret sobre la ensenyança del Catecisme, que representa el veritable sentir del partit lliberal i un avenç indiscutible.

Ha dit el comte de Romanones que no sab a què atribuir la notable baixa que experimenten els nostres valors a l'estranger.

Respecte del viatge del Rei ha manifestat que segueix ocupant-se de l'assumpte, però que podía desmentir-se categòricament la especie que ve circulant, atribuint al Govern greus preocupacions per aquest viatge.

Tornant a l'assumpte del Catecisme, ha dit el comte de Romanones que desde que's publicà el Decret no ha rebut cap protesta sobre'l particular.

Altre viatge den Villanueva

El ministre de Foment se proposa marxar el día 2 de maig a Algeciras, per a visitar les obres que's realitzen en aquell port.

Calendaris politics

«El Universo», recullint els rumors que ahir circularen, diu avui:

La versió d'un Govern presidit pel senyor García Prieto, amb el concurs del senyor Cambó, fou també discutida, i molt més quan s'afegía que'l senyor Cambó ocuparía una de les carteres militars.

Aquesta solució estava, segons els comentaristes, d'acord amb les declaracions últimes del senyor Cambó.

L'infant Carles a Barcelona

El bisbe de Barcelona, Dr. Laguarda, ha invitat al Rei a les solemnes festes religioses que's celebraràn a Barcelona el 2 de maig en acció de gracies per la feliç terminació de les obres de la Catedral.

El Rei hauría desitjat assistir a dites festes i aixís ho ha manifestat en cartà autògrafa al Dr. Laguarda; però com per ses moltes ocupacions li es impossible cumplir son desig, ha delegat en l'infant don Carles per a que'l representi en tan solemne acte.

Un d'aquests dies arribarà l'infant a Barcelona, on s'hostatjarà a l'Hotel Colón.

El viatge regi a Paris

Aquesta tarda ha celebrat una conferencia el president del Consell amb el ministre d'Estat, per a tractar dels detalls del viatge del Rei a París.

Es quasi segur que'l diputat i director del «Diario Universal», don Daniel López, acompanyi al comte de Romanones, com a quefe de son Gabinet polític, en el viatge regi a París.

Personatge italià

El senyor Luchardi, director de Duanes d'Italia, que ha vingut a unir-se a la comissió italiana com a tècnic, ha sigut presentat avui al ministre d'Estat per l'embaixador d'Italia.

Els espanyols a Buenos Aires

Ha quedat constituida la comissió que ha d'examinar a Buenos Aires els terrenys venuts per l'Associació Patriòtica Espanyola, d'aquella capital, i l'import dels quals deu invertir-se en la construcció de la esquadra.

La composen els presidents de les societats espanyoles més importants de la capital.

A Paris

Acompanyat de don Guillem Gullón, ha sortit cap a París el director general de Seguretat, don Ramón Méndez Alanis.

Terratrèmol

La Societat Astronòmica d'Espanya i América comunica lo següent:

El 25, tots els aparells sismogràfics comencen a registrar, cap a les 18 h., 5 m., 33 s., la repercussió d'un fort terratrèmol molt llunyà.

A les 18 h., 42 m., apareix el començament de la segona fase, i a les 18 h., 54 m., la tercera.

El moviment acaba a les 19 h.

La distancia epicèntrica pot alcançar fins a 20.000 kilómetres.

Se tracta segurament d'un gran terratrèmol ocorregut en el Pacífic durant la nit del 25 al 26.

Els pénduls continúen considerablement agitats.

Fill adoptiu d'Amposta

L'alcalde de Amposta, acompanyat del diputat pel districte, senyor Kindelàn, ha fet entrega al ministre de Foment, senyor Villanueva, d'una preciosa placa, contenint l'acord de l'Ajuntament de dita població, nomenant-lo fill adoptiu, en agraiment de la constant protecció amb que la distingeix.

El senyor Villanueva ha agrait molt aquesta prova de consideració, elogiant l'obra d'art i reiterant el seu ferm propòsit de portar a feliç terme molt importants millores per a Amposta.

Notes del Palau

Una comissió del còs de «Hijosdalgo», presidida per l'infant don Ferràn, s'ha presentat al Rei per a protestar de l'atentat de que fou objecte rescentment.

Formaven la comissió els marquesos de Bayamo i Valdeterrazo, comte de Val de Aguilas, i senyors Herrero de Tejada, Chavarri i Morales de los Rios.

La comissió ha cumplimentat també a la Reina.

—El Rei ha enviat un telegrama de pèsam a la familia del senyor Peris Mencheta, amb motiu de la mort del seu fill.

—Demà se reunirà la familia reial a casa de l'infanta Isabel, en àpat íntim.

—El comte de Rentlovo, ministre de Dinamarca, ha presentat les seves credencials al Rei.

El refús de l'Azcàrate

Madrid, 30, 12'30 matinada.

Les gestions que's realitzaven per a que el senyor Azcàrate ocupés la presidencia del Congrés, han arribat al seu fi, per no haver-se vençut les dificultats que s'oposaven a que ocupés dit lloc.

Reunió de la Conjunció

Avui arribarà en Pau Iglesias per a assistir a una reunió de la Conjunció republicana-socialista.

Avant-votació

Per a vencer les dificultats amb que topa el Govern en la elecció de la persona que ha d'ocupar la presidencia del Congrés, els diputats de la majoría han proposat al comte de Romanones que's designi el candidat per avant-votació.

Del viatge régi

S'ha dit que Alemanya està disgustada per l'orientació que representa'l viatge del Rei d'Espanya a París.

—Importantes personalitats de Burdeus s'han dirigit al Govern espanyol, pregant-li que a la tornada del Rei de París se deturi en aquella població, on segurament serà ovacionadíssim.

El Govern ha contestat que és impossible accedir a dit prec.

—L'Agent senyor Guijarro, ferit el dia del atentat regi, va a París acompanyant al Rei.

Una carta

Donya Joana Casanovas i Mir, neboda del difunt P. Mir, dirigeix una carta al director d'«España Nueva» en la que diu que la qüestió sorgida entre'l senyor Ratés, editor de l'obra del P. Mir i ella, és una qüestió purament familiar.

Això és tot, i seria igual si's tractés d'un llibre de Geografía o de Matemàtiques perque's tracta d'una qüestió de propietat en que ni lucrem ni volem que ningú barregi qüestions polítiques, religioses, ni de cap altre ordre que no sigui el legal.

En Paul Hervieu

Ha arribat a Madrid el literat francès Paul Hervieu.

Conferencies

La conferencia del pròxim dijous en la Academia de Jurisprudencia la donarà el senyor Dato i la del dijous 8 del mes entrant el senyor Mella.

El governador

Ha sortit cap a Barcelona amb l'exprès el governador senyor Sánchez Anido.

Defunció

Ha mort el literat don Ramir Blanco.

A Ceuta

Els batallons de caçadors destinats a Ceuta sortiràn de Madrid probablement del 4 al 6 de maig.

Política d'aliances

«La Correspondencia Militar», comentant les declaracions que sobre aliances han fet els senyors Alvarez i Cambó, diu, respecte de les del primer, que és plausible veure com un polític de la seva significació rendeix culte a ses sinceres conviccions, sense por a la impopularitat que pot escarnir-lo.

Creu que's va ja extenent tant el criteri d'una aliança amb França i Anglaterra i la necessitat de fer una segona esquadra, que no hi haurà govern que s'atreveixi a separar-se d'aquests dos compromisos.

En lo que no està conforme amb el senyor Alvarez, és en la limitació que aquest posa a nostra cooperació militar a les citades nacions en cas de guerra continental.

Es precís dir al país amb viril franquesa que si concertem aliances, s'ha d'anar a elles amb totes les seves conseqüencies.

En quant a les del segon, diu que el senyor Cambó, rendint culte a la realitat, reconeix que no podem continuar en l'isolament i que necessitem reforçar els efectius militars, però incorre en errors al determinar les condicions en que hem de tractar les aliances.

Creté que triem els aliats. Això, en principi, és encantador; però els projectes d'Estat venen moltes vegades contra la voluntat, i com que Espanya no pot desfer les combinacions militars i diplomàtiques que s'han creat, forçosament tindrà que decidir-se per una de les dues que constitueixen els dos grans nuclis de reconeguda importancia.

Potser està en el pensament d'en Cambó la conveniencia de que a l'aliar-nos amb França i Anglaterra, ho fèssim també amb Italia, però això és impossible. També és impossible cercar aliances occidentals, segons siguin els objectius de l'apoiament sol·licitat, com proposa el senyor Cambó. No podem ser amics unes vegades i enemics altres de la mateixa nació.

Potser se pensa en això, perque es creu que Italia té pactes amb Anglaterra, defensius, respecte del Mediterrani. Això és ilògic, car el valor d'Italia en la Tríplice està precisament en que en cas d'una guerra amb Alemanya, tindría Anglaterra que estacionar esquadres en el Mediterrani, enfront de les italianes.

Insisteix en que l'aliança que concerti Espanya, deu conduir-la a totes ses conseqüencies.

La «Gaceta»

Madrid, 30, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Decrets de Gracia i Justicia, Hisenda i Governació, transmesos ja.

Entre'ls de Governació n'hi figura ún disposant que el diumenge dia 25 de maig pròxim se procedeixi a la elecció parcial d'un senador per la provincia de Tarragona.

Reial ordre disposant que'ls professors i professores d'Escoles Normals deuen possessionar-se de fet i residir en les poblacions en que radiquin els seus càrrecs, qualsevol que sigui la època en que hagin sigut nomenats, excepció feta del temps de vacacions i d'aquells que determinada i explícitament estiguin autoritzats.

Disposant es prohibeixi als empleats del ministeri d'Instrucció pública, aixís administratius com subalterns, dirigir-se a la superioritat si no és en instancia raonada i per conducte del quefe de centre a que's troben adscrits.

Concedint caràcter oficial a la Lliga de Contribuients de Santander.

Circular relativa a la estadística de defuncions.

Nomenant a don Jaume Serra Untar, catedràtic numerari d'Historia de la Filosofía, de la Facultat de Filosofía i Lletres de Barcelona.

En Sol

Procedent de Bilbao ha arribat el senyor Sol i Ortega.

De Saragossa

Saragossa.—En el poble de Pedrola caigué el globe militar procedent de Guadalajara, pilotat pels oficials d'enginyers.

En el correu tornaren a Guadalajara.

Arrest comentat

San Fernando.—Es objecte de molts comentaris l'arrest d'un quefe del còs aussiliar de l'Armada per negar-se a oir la missa de l'Esperit Sant amb motiu de tenir que presidir un Consell de guerra.

Es diu que s'ha instruit sumaria.

De Bilbao

Bilbao.—En la darrera sessió de la Diputació provincial hi hagué gran escàndol, per oposar-se els independents i els conjuncionistes a l'aprovació de l'acta anterior i retirar-se, celebrant sessió sols els monàrquics, i aprovant la acta de l'anterior.

Els independents han demanat al governador que anuli els acords presos.

El jalifa

Rincon de Sela.—El jalifa ha rebut als kabilenys que arriben d'Anghera i altres punts.

Els digué que la sort l'havia designat per a regir la zona espanyola, prop d'aquesta nació, que prefereix a altres, esperant que tots l'ajudaràn en el seu propòsit.

Manifestà que coneixía les dissidencies que regnaven entre'ls Anghcrins i desitjava que li diguessin les causes per a intervenir en pro de la pau.

Avui se renuaràn les entrevistes.

Acabades aquestes marxaràn els kabilenys als seus aduars, tornant a Ceuta el kaid acompanyat de l'intèrprete de la comandancia general senyor Delgado.

Després se celebrà una altra conferencia entre l'alt personal diplomàtic, el delegat i el jalifa i moros notables de la ciutat, en el palau de la residencia.

Es creu que fou per assumptes polítics.

Obres a Lleida

Madrid, 30, 2 tarda.

Han arribat a Madrid els inspectors generals d'enginyers que, comissionats pel ministre de Foment, varen anar a Lleida a examinar les obres que realitzen la Canadiense i la Societat Energía Catalana.

Segons el ministre se realitzaràn algunes obres a la carretera de Tremp.

Lo que diu en Romanones

El quefe del Govern ha negat que's proposi una combinació d'alts càrrecs, ja que tot quedarà reduit a la provisió de la Direcció d'Administració local vacant per renuncia del senyor Belaunde.

Aquesta provisió es farà abans del viatge regi a París.

També ha negat fonament a quants rumors i càbales s'han vingut fent a l'entorn de disgustos i inquietuts en el sí del Govern.

Segons les manifestacions del comte de Romanones tot és pau i armonía entre'ls ministres.

Col·locat el president en el terreny de les negatives ha desmentit s'hagi fet la menor tentativa prop del senyor Azcàrate per a que acceptés la presidencia del Congrés.

El quefe del Govern ha repetit que hauría sigut per a ell objecte de gran satisfacció veure en la presidencia de la Cambra popular al senyor Azcàrate, però d'això a afirmar que s'han fet gestions per a tenir-lo de president, hi hà una gran diferencia.

Aquesta matí ha visitat el comte de Romanones al Nunci, ocupant-se en aquesta entrevista de la combinació de prelats pròxima a publicar-se, i que serà quasi la mateixa que ja s'ha exterioritzat en els periòdics.

Pel despatx del president han desfilat durant tot el matí varis comissionats i algunes personalitats polítiques.

Entre els visitants hi havía el senyor Paraíso.

La Lliga africanista

S'ha reunit la Junta Central de la Lliga Africanista Espanyola, nomenant delegat seu en la Junta d'ensenyança del Marroc al catedràtic de la Universitat Central senyor Antón.

S'ha parlat després del memorandum presentat al ministre d'Estat en 28 de janer, sol·licitant del Govern la mercè d'exposar el seu criteri o pensament respecte a varies importantíssimes qüestions referents a l'Africa espanyola, enllaçant-se la discusió que amb aquest motiu s'originà amb lo tractat en una ponencia presentada per la secció segona sobre colonització de la Guinea i amb lo exposat pel senyor Setuain sobre la gravíssima situació en que's troba la explotació minera en la zona espanyola del Marroc, per virtut de l'actitut d'Alemanya i amb els interessants detalls donats a conèixer pel senyor Martos O'Neale respecte a la condició de la industria pesquera a la costa Nort del Marroc.

Contra la tuberculosis

Els estudiants dels diferents cursos de la Facultat de Medecina es proposen llogar tots els pianos de maneta el dia 3 de maig, amb l'objecte de fer una capta i contribuir amb lo que recullin als fins que persegueix la Lliga Popular anti-tuberculosa.

Comissió barcelonina

Es troba a Madrid una comissió dels gremis i industrials dels barris de Sant Martí i Sant Andreu, de Barcelona, per a gestionar la resolució d'un recurs contra la Delegació d'Hisenda de Barcelona sobre repartiments contributius.

Presideix dita comissió don Rodolf Collell, president de la Societat «La Uva».

Oficial arrestat

En el ministeri de Marina han dit que no tenien noticies sobre l'arrest de un capità d'infantería de Marina, a San Fernando, per negar-se a assistir a una missa de l'Esperit Sant, però afegint que si el fet és cert aquest oficial ha faltat a la disciplina i el seu arrest està justificat.

* * *

Lo de les aigües

Dimissions

Els presidents de les corporacions econòmiques que formen part de la Comissió d'aigües, han dirigit al ministre de Foment el següent telegrama:

«Excmo. Sr. Ministro de Fomento: Al presentar a V. E. la dimisión de nuestros cargos como vocales de la Comisión de aguas, fundamentàbamos nuestra actitut en motivos de delicadeza sugeridos por una apreciación equívoca del señor ministro de la Gobernación. Después de la nota oficiosa del Consejo de ministros en la que nuevamente se olvida la calidad única en que podía actuar nuestra representación como organismo de gobierno en la defensa del interés público, compenetrados del espíritu y letra de la carta dirigida a V. E. por el digno presidente de la Comisión señor Alvarado la cual tenemos el honor de hacer propia, rogamos a V. E. se sirva admitir la dimisión de nuestros cargos, comunicàndole respetuosamente nuestro deliberado propósito de sustraernos a ulterior intervención en este asunto cualquiera que sea la resolución de V. E., lamentando que la representación con que hemos actuado se haya visto envuelta en la dejación hecha por el Gobierno del organismo que creó, y para el cual recabó nuestro concurso.

Presidente del Fomento, Calvet.—Presidente Instituto Agrícola Catalán de S. Isidro, Eusebio de Puig.—Presidente Càmara Industrial, Sedó.—Delegado de la Asociación de Arquitectos, Basegoda.»

S'ha dirigit al delegat regi, president de la Comissió per a l'abastament d'aigües de Barcelona, el telegrama que segueix:

«Excmo. Sr. D. Juan Alvarado.—Madrid.—La nota oficiosa publicada por el Gobierno constituye una manifiesta dejación del organismo que creó y para el cual recabó el concurso de las representaciones en que hemos actuado y el de su ilustrada y patriótica presidencia. Por esto la carta dirigida por V. E. al ministro de Fomento constituye una justa apreciación del estado real de nuestra misión, rogàndole se sirva admitir el testimonio de más absoluta identificación con cuanto en la misma expone habiendo al efecto telegrafiado al señor ministro, expresàndole nuestro deliberado propósito de sustraernos a toda intervención en este asunto cualquiera que sea su resolución. A V. E., nuestro digno presidente, debemos todos testimonio y gratitud por el patriotismo é inteligencia con que ha dirigido nuestra labor, rindiéndole las justicias a que se ha hecho acreedor en nombre propio y de las representaciones que ostentamos, recordando con orgullo la acción que hemos compartido en este pleito ciudadano.—Calvet, Puig, Basegoda, Sedó.»

Per la Mancomunitat

La comissió a Madrid

Sortida dels parlamentaris catalans.

Amb l'exprés d'ahir nit, tal com s'havía anunciat, varen marxar a Madrid els parlamentaris catalans que formen la comissió encarregada d'exposar al quefe del Govern els acords presos en l'Assamblea del dia 17 del corrent.

Ve ésser el comiat que varen donàrlos-hi els diputats provincials, una bona mostra de simpatía i afecte. I a ella, i ben espontaniament, varen adherir-s'hi molts ciutadans que varen voler ajuntar els seus aplaudiments als que els representants de les Diputacions catalanes varen tributar als nostres viatgers.

Els andens de l'estació de França, estaven atapaits de personalitats i representacions, totes elles ben significades.

Es impossible donar compte de totes elles i per lo tant, direm que hi havía les Juntes de la major part d'entitats autonomistes.

A dos quarts de vuit varen començar a arribar a la estació les primeres personalitats. En Prat de la Riba, Cambó, Durán i Ventosa, Bartrina, Jansana, Fages, Agustí Riera, Ysamat, Plaja (B. M.), Ferrer i Vidal, Cabot i Rovira, Gil Doria, Abadal, Agulló (Ferràn), Junoy, Carles Jordà, Puig de la Bellacasa, Moragas, Manzanares, Roig i Armengol, marquès de Alella, Pere Corominas, Joaquim Sostres, Estivill, Ràfols, Lafont, Montagut, Claramunt, Rius i Vendrell, Vilahur, Mestres (Josep), Rovira Agelet, Albó (Francisco).

Tot conversant amb amics i coneguts podem anotar-ne encara alguns altres: Valls (Pius de), Josep M.ª Cabot, Argemí i de Martí (Lluis), Folguera i Duràn, Garriga i Massó, Farguell, Bracons, Carner (Jaume), Antoni Valls, Muntanyola, Víctor Josep Olesa, Agulló (Josep), Casas, Antoni Par, Homs, Bartrina (Francesc), Queralt, Millet, Perramon, Giluisó, Martí, Pujol, Boada, Cardona, Julià, Rovira, Solà, Millán, Granada, Ferrer, Roig i Roqué, Prats, Viñas, Valentí, Rius, Olivella, Crehuet (Pompeu), Carner, Molins, Tobella, Vallès, Raventós, Xiró, Elias, Grau (F.), Roca, Busquets, Trabal, Morató, Pagès, Costa i Deu, Guasch, Navarro, Rahola....

Els parlamentaris que tenien de marxar rebien arreu afectuoses encaixades.

Abans de pujar al tren, els presidents de les Diputacions senyor Prat de la Riba, Riera i Gil Doria, varen conversar amb ells breus moments.

El president de la Diputació de Tarragona, senyor Estivill, va sortir amb el mateix tren i en companyía seva fins a Reus.

Els senyors Abadal, Cambó, Junoy i Corominas, junt amb el senyor Estivill, anaven rebent encara mostres d'afecte quan va arrencar el tren.

En aquell moment va ressonar en la estació un xardors aplaudiment, que va durar llarga estona.

Al Baixador del Passeig de Gracia

Al baixador del passeig de Gracia, esperaven el pas de l'exprés, un bon nombre de personalitats de distints partits, que no havíen pogut anar a l'estació de França.

A les vuit menys dos minuts, va arribar el tren de luxe, sortint els expedicionaris a les finestres dels vagons, a conversar amb els que els havíen anat a despedir, entre els que recordem el senador don Ignasi Girona, el diputat a Corts don Josep Zulueta i el diputat provincial senyor Rius.

A les vuit en punt se va posar en marxa l'exprés cap a Madrid, rebent els comissionats una afectuosa despedida dels presents.

El president de Girona

El digne president de la Diputació de Girona, nostre bon amic i company don Agustí Riera i Pau, ha marxat aquest matí cap aquella ciutat.

Els Ajuntaments de Catalunya

A la llarga llista d'adhesions i felicitacions rebudes pels acords dels parlamentaris catalans, poden afegir-s'hi les dels Ajuntaments de Centelles, Castellet i Gornal, Llissà de Munt, Larroca de Lleida, Morunys, Seu d'Urgell, Sant Llorenç Savall, La Roca, Cervelló, La Granada, Taradell i Sils.

Més felicitacions

També han enviat cartes de felicitació pels acords dels parlamentaris catalans, la Societat Cooperativa, Sindicat Agrícol, Centre Catòlic i Casino carlí de La Roca, Orfeó de Sabadell, Centre Català de Sabadell, Cambra Agrícola Oficial de Sabadell, Catalunya Vella de Vich i l'Agrupació Regionalista de Terrassa.

El Sr. Rovira Agelet

Aquest matí ha estat a visitar al senyor Prat de la Riba, nostre bon amic el diputat provincial de Lleida senyor Rovira Agelet.

(PER TELEFON)

La comissió parlamentaria a Reus

Reus, 29, 10'59 nit.

Comissions de les entitats regionalistes i del Foment Republicà Nacionalista, els regidors senyors Fàbregas, Cavallé, Amigó i Barrufet i els diputats electes senyors Vidiella i Borrell esperaven a l'andén de la estació a la Comissió parlamentaria que va a Madrid a demanar al Govern que obri les Corts per a que tingui lloc la prompta discussió del projecte de Mancomunitats al Senat.

A les 10'15 ha arribat l'exprés, baixant del tren alguns comissionats.

El diputat a Corts senyor Corominas ha parlat amb la representació dels nacionalistes. La Junta de la Lliga Regionalista ha saludat als senyors Abadal i Cambó. Aquest no ha sortit del cotxe perque's trobava afònic, però ha canviat impressions amb les persones que l'han saludat, sobre'l viatge a Madrid i la política provincial de Tarragona.

El diputat a Corts senyor Mayner ha sortit cap a Madrid, incorporant-se amb la Comissió parlamentaria.

Les comissions locals han quedat entusiasmades al veure l'empenyo que tenen els diputats i senadors per a tirar avant el projecte de les Mancomunitats.—Corresponsal.

Arribada dels parlamentaris catalans

Madrid, 30, 2 tarda.

En l'exprés d'aquest matí han arribat de Barcelona els senyors Abadal, Junoy, Cambó i Corominas, que han sigut rebuts a la estació pels senyors Dasca i Vila, que arribaren anit, i els senyors Roig i Bergadà, Albert, Padrós, Bofarull, Miró, Nougués, Marcet i altres catalans residents a Madrid.

En el mateix tren ha arribat el senyor Mainer.

Els fotògrafs de varis periòdics han fet fotografíes dels diputats catalans.

Aquesta tarda rebrà el quefe del Govern a la comissió, estant citats prèviament els diputats catalans en el Congrés, a les tres, per a canviar impressions.

Alcanç

El Govern i la Mancomunitat

Han sigut rebuts pel quefe del Govern els representants parlamentaris de Catalunya.

Sens perjudici de donar en la pròxima edició detallada ressenya de la entrevista, avençarem ara que aquesta ha estat altament satisfactoria.

El comte de Romanones, després de doldre's de que's pogués dubtar de la seva llealtat en aquesta qüestió, ha reiterat el propòsit del Govern d'arribar a la prompta aprovació del projecte de Mancomunitats.

A l'efecte, del 18 al 20 de maig s'obriràn les Corts i en el Senat es posarà a discussió, desde la primera sessió, el dictamen sobre dit projecte.

Això és tot lo que pot prometre el Govern. La aprovació del projecte, tractant-se d'una Cambra deliberant, no és de la incumbencia del Govern, però aquest hi posarà tots els medis de que disposa, declarant desde ara que'n fa qüestió de Gabinet.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 30 abril.

Sessió del matí

	Operacions		Queda
4% Interior fi próx.	80'40	80'15	80'15 p
Ac. F-C. N. d'Espanya fi próx	103'20	102'65	102'65 o
Ac. F-C. Alacant fi próx	99'80	99'45	99'45 p
Ac. F-C. Orense fi próx.	28'60	28'30	28'30 d
Ac. F-C. Andalusos fi próx	65'30	65'10	65'10 p

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	8'40	per 100
Isabel	11'40	»
Unces y mitges unces	8'40	»
Quarts d'unça	7'90	»
Octaus y 1-16 d'unça	6'50	»
Franchs	8'60	»
Lliures	27'20	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d. v. 0'30% daay

Londres 90 dies	7'94 d.
» xech	27'51 o.
Paris xech	9'25 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4% Interior fi de mes				
» » otat. s. A.	84'	83'50		
» » » s. B.	80'80	80'90		
» » » s. C.	80'80	80'50		
» » » s. D.	79'95	80'25		
» » » s. E.	79'90	80'10		
» » » s. F.	79'60			
» » » G y H.	85'50	84'		
Amort. 5% fi de mes.				
» » otat. s. A.	100'70			
» » » s. B.	100'20	100'30		
» » » s. C.	100'20	100'35		
» » » s. E.	100'10			
Til. Dte. Mn. 1906 (4½%)	94'	94'25	94'	94'25
» » » 1907 (4½%)			94'	94'25
» » » 1910—D.			92'	92'50
» » » 1912—B.			92'50	93'
» » » 1912—F.	91'50		91'	91'50
» » » Refr.ª 1908			92'15	92'35
Til. Dte. Mn. de Sarrià			99'	99'50
Emp. Dip. Prov. (4½%)			100'	100'50
PortMelilla-Chafar. (6%)			105'	105'50

Accions fi próxim

28'35	F.-C. M.ª Z.ª Orense V.ª	28'10	27'20
66'30	Ferrocarrils Andalusos	64'50	65'40
516'50	F-C. Nort d'Espanya	501'75	510'50
500'	F-C. Madrid Saragossa Alac.	487'	496'50

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de les 3'40.

4 per 100 Interior comptat	80'
4 per 100 » fi mes	80'30
4% Interior fi próxim	
Amortisable 5 per 100	99'85
Banch d'Espanya	451'50
Arrendataria de tabacs	295'
Societat general Sucrera.—Obligacions	
» » » Acc. preferides	
» » » Acc. ordinaries	
Franchs	108'80
Lliures	27'13
Banch Espanyol Rio Plata	468'50

Borsa de Paris

Telegrama de les 3'17

4 per 100 Interior Espanyol	75'
4 per 100 Exterior	89'30
Accions Ferro-carril Nort d'Espanya	463'
Accions Ferro-carril d'Alacant	453'
Accions Ferro-carrils Andalusos	299'
Banch Espanyol Rio Plata	429'

Cambis de la tarda

A dos quarts de sis

	Operacions		Queda
4% Interior fi próx	80'30	80'21	80'45 o
Ac. F-C. N. Espanya fi próx.	103'65	100'80	101'2 p
Ac. F.-C. Alacant fi próx	99'15	99'	98'45 o
Ac. F-C. Orense fi próx.			28' o
Banc Hispano Colonial			59'26 o
Ac. F-C. Andalusos fi próx			65'30 o

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cottsació de Londres

Accions Ferro-carril Atchison	101'50
» » Baltimore	101'
» » Chesapeake	65'50
» » Union Pacific	151'75
» » Misouri Kanssas	24'87
Trust del Acer	60'75

Borsa de Londres

Londres, 30.

Consolidat anglès 2½% per 100	74'81
Uruguay 3½ per 100	72'33
Renda japonesa 4 per 100	80'25
Renda russa 5 per 100	101'75
Venesuela 3 per 100	59'
Colombia 3 per 100	49'25
Sant Salvador 6 per 100	97'
Nicaragua	72'25

Les sessions d'avui

Aquest matí el Borsí tanca: Interior 80'15 p., Norts 102'65 ops., Alacants 99'45 d., Andalusos 65'10 p., i Orenses 28'30 diner.

De la tanca d'ahir a les cinc an aquesta es baixa 0'42 d'Interior, 0'90 de Norts, 0'75 d'Alacants i 0'45 de Orenses.

= De Madrid, del Banc, rebem: Interior 79'80.

De Borsa, després, 79'75, 90, 95, 80, 79'85, 90, 80, 79'85, 90, 80; 10 i 20.

Aquí obre l'Interior a 79'75, cau a 79'47, puja a 80'12, fa 80'05, puja a 80'27 i tanca amb operacions a 80'15.

París envía: Exterior 89, Norts 462 i 467, Alacants 452 i 454, Andalusos 299 i Plates 429.

Aquí s'obre de Norts a 101'50, se cau a 100'50, se millora a 101'05, se baixa a 100'35, se puja a 101'60, se fa 101'20, se puja a 102 enters i se tanca amb paper a 101'90.

D'Alacants s'obre a 98'20, se fa 98'40, se cau a 97'60, se puja a 98'45, se baixa a 97'70, se puja 99'30, i se tanca amb operacions a 99'20.

Obren a 64'50 els Andalusos, pujen a 65'30 i hi tanquen.

A 28'10 obren les Orenses, cauen a 27'20, pujen a 28'05 i tanquen a l'enter 28.

Se cotisen de tanca: Municipis, comptat, 94'25.

Francs i lliures: 9'25 i 27'54.

Madrid segueix enviant: Interior 80'10, 20 i 30.

= A les cinc trenta minuts el Borsí tanca: Interior 80'45 operacions, Norts 101'25 paper, Alacants 98'45 operacions, Andalusos 65'30 operacions, Colonials 59'25 operacions i Orenses 28 operacions.

De la tanca del matí an aquesta se puja 0'30 de Interior, 0'20 de Andalusos i se baixa 1'45 de Norts, un enter de Alacants i 0'30 de Orenses.

Coneixem de Madrid: francs 8'80, lliures 27'43, Plates 468'75 i darrer de Renda 80'30.

París tanca: Exterior 89'85, Norts 463, Alacants 453, Andalusos 300 300 i Plates 429.

Es menys que ahir: 0'20 d'Exterior, 15 francs de Norts, 10 de Alacants, 2 de Andalusos i 4 de Plates.

La paritat amb francs a 9'15 demostra que estem 0'18 sobre canvi de Norts, 0'43 sota de Alacants i 0'19 sota de Andalusos.

Les rendes tanquen a París perdent: 0'27 la francesa, 85'37; 0'10 la russa del 906, 105'10; 0'50 la del 909, 99'60; 0'25 la del Brasil, 82'30; 0'20 la turca, 85'85, i 1'70 la Serbia, 81'50.

Baixen també les mines: 12 francs Rio Tinto, 1,985; 1 de Beers, 526; 1 Rand-mines ,175, i 2 Gold-fields, 71.

La de Mount Elliott milloren 1 franc, 134.

El Nacional Mexicà perd 1 franc, 120, i 2 el Central, 235.

Ne guanyen: 1 els Fosfats, 462, i 2 l'Espanyol de Cuba, 459.

= Demà no hi hà Borsa a París, a Madrid, ni a Barcelona.

= Donat l'estat perillós de la política europea, que té agitades totes les Borses, la Junta del Casino ha acordat que divendres, al matí, dia de liquidació, hi hagi sessió.

= La Borsa d'avui ha estat escepcionalment agitadíssima. Feia molts anys que dintre una sessió no s'havíen vist tan diverses i importants variacions.

Rebley.

D. Antoni Campmajó i Maurell

ha mort havent rebut els Sants Sagraments

(A. C. S.)

Els seus desconsolats viuda donya Teresa Grimal, fills Jesús (ausent), Antoni i Teresa, fill polític don Antoni Montia, néts, germans, germans polítics, nebots, cosins i demés parents, a [illegible] saber als seus amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen el tinguin present [illegible] les oracions i se serveixin assistir a la casa mortuòria, Mitjà de Sant Pere, 68, segón, primera demà a les 11 del matí, per acompanyar el cadavre a la parroquial iglesia de Sant Pere i d'allí a sa darrera estada (Cementiri Nou).

No's convida particularment.

Totes les misses que'l divendres se diràn a l'altar del Santíssim Sagrament de la parroquia de Sant Pere, seràn aplicades per al bé de l'ànima del finat. Les de 10 a 12 seràn d'ofertori.

Necrología

Ha mort, confortada amb els aussilis espirituals, donya Gertrudis Ribó i Pujol, viuda de Murtra.

Era la finada una dama bondadosa, caritativa i amable amb tothom, lo qual li havia conquerit l'afecte i les simpatíes de quantes persones havíen tingut ocasió de tractar-la, les quals avui sens dupte sentiràn vivament la seva mort.

Enviem al seu fill polític, nét i demés parents el testimoni del nostre pèsam més sentit, ensemps que recomanem als nostres lectors que's recordin en les seves oracions de l'ànima de la difunta. (A. C. S.)

Anuncis oficials

Orfeò Catalá

La Junta Directiva posa en coneixement dels senyors tenedors d'obligacions, que en el sorteig que estableix l'escriptura d'emissió celebrat avui, en presencia del notari d'aquest il·lustre Col·legi don Ricart Permanyer, han sortit amortisats els següents títuls: 251 a 255, 1.081 a 1.085, 1.221 a 1.225, 1.826 a 1.830, 2.271 a 2.375, 2.516 a 2.520, 3.261 a 3.265, 3.296 a 3.300, 3.316 a 3.320, 3.476 a 3.480, 4.721 a 4.725, 4.756 a 4.760, 4.816 a 4.820.

El pagament d'aquestes obligacions tindrà lloc, a comptar del dia 23 del vinent maig, al local social, mitjansant la deducció de l'import corresponent.

Barcelona 29 d'abril de 1913.—El president, Francesc Matheu.

ULTIMA HORA

EDICIO DEL VESPRE: 2.ON TIRATGE

El monument a Verdaguer

El festival que la benemérita Lliga Regionalista de Sabadell tenia organitzat per al primer diumenge d'aquest mes a benefici del monument al gran poeta mossen Jacinto Verdaguer i que's va aplassar amb motiu de la celebració de la Diada Regionalista, se celebrarà definitivament un diumenge del vinent mes de maig.

L'acte promet revestir una gran solemnitat. Entre'ls elements que ja han promès llur concurs, hi figuren l'eminent literat don Adrià Gual, encarregat del discurs presidencial, la secció dramàtica de la Lliga, que representarà escullides obres, la celebrada artista sabadellenca senyoreta Josefina Gili, i la secció de nois de l'Orfeó de Sabadell, que cantarà escullides composicions.

La direcció de la festa correrà a càrrec del soci de la Lliga i bon amic nostre don Joan B. García, qual nom es per sí sol garantía de l'èxit de la festa.

Diputació

— El vinent divendres, la Comissió Mixta de Reclutament anirà a Vallvidrera per a passar un dia al camp. Junt amb els militars que'n formen part, hi aniràn els diputats propietaris senyors Ràfols i Argemí, i els suplents senyors Bartrina i Micó, aixís com també els senyors Homs i Sans i Buhigas. Dinaràn al restaurant Buenos Aires.

Per a invitar-lo a l'expressat acte aquest matí una comissió de la M. de R. ha visitat al senyor Prat de la Riba.

— Ha estat una comissió de la Junta organitzadora de les festes Constantinianes a visitar al senyor Prat de la Riba per a invitar-lo als actes de les mateixes i en particular als que hi serà representat el Rei.

* * *

EL TEMPS. — Al fer-se de dia el cel estava completament cubert, i aixís ha seguit tot el dia fins a l'hora de posta de sol en que's núvols s'han aprimat i trencat un xic, vegent-se alguna escletxa de blau.

Desde quarts d'una a les quatre de la tarda ha plovisquejat amb certa abundancia.

L'admósfera era calma i el vent seguía de ponent.

Al Mediterrani occidental hi hà un centre de pertorbació que fà baixar el baròmetre a les costes d'aquest mar.

Termòmetre dins de ciutat, a les 7 del matí, 11 centígraus: a migdia, 15. Baròmetre, 761. (Pressió anterior, 763).

* * *

Firma de Marina

Madrid, 30, 4'15 tarda.

El Rei ha firmat avui els següents Decrets de Marina:

Disposant que cessi en el mando de l'apostader de Cartagena el vis-almirall don Josep Cano i destinant-lo a Càdiz per a eventualitats.

Nomenant comandant general interí de Cartagena al contra-almirall don Emili Guitart.

Nomenant delegat del ministre en la conferencia de Bruseles a l'auditor general de l'Armada don Eladi Mille.

Conferint el mando de la comandancia de Marina de Melilla al capità de corbeta don Manuel Bustamante.

Ascendint als primers tinents d'infantería de Marina don Manuel Montes Blanco i don Juli Fuentes, i a metge major de l'Armada a don Manuel Ballesteros.

Firma de Guerra

Madrid, 30, 5'15 tarda.

El Rei ha firmat els següents decrets de Guerra:

Nomenant capità general de la octava regió al general Arizón.

Conferint el mando de la zona de Cuenca al coronel marquès de Fuen-Santa.

Conferint el mando del 12 dipòsit de reserva de artillería al coronel don Eduard Aramburu.

L'infant no ve

Com que l'infant don Carles se troba actualment a Alger, no té temps per arribar el dia 2 de maig a Barcelona, amb l'objecte d'assistir en representació del Rei a les festes que's celebraràn per la feliç terminació de les obres de la Catedral.

En vista d'això, el Rei ha designat per a que'l representi en dites festes al capità general de la regió, senyor Weyler.

La festa anti-tuberculosa

A Governació s'ha reunit la comissió permanent de la Junta anti-tuberculosa, amb assistencia del senyor Alba, qui ha manifestat que, si bé era facultat de la Junta fixar la data en que s'havía de celebrar la festa anti-tuberculosa, com que havía sorgit una iniciativa particular senyalant el dia 3 de maig per a celebrar-la, la Junta devía cooperar al major èxit de la festa, sense perjudici de fixar a la tardor una altra data per a celebrar en tot Espanya, segons els desitjos de la reina Victoria, la festa esmentada.

Al Palau

El Rei ha rebut avui una nombrosa audiencia militar.

—Ha cumplimentat a la reina el ministre de Dinamarca.

D'ORIENT

Serbia i Montenegro

París, 30, 10'40 matí.—«Le Journal» anuncia la constitució de Serbia i Montenegro en un regisme dualista anàlec al d'Austria i Hongria. Cada reialme conservarà la seva organització propia, amb la respectiva dinastia, pero amb una administració comú en lo militar, diplomàtic, financier i duaner.

L'actitut del Rei Nicolau

París, 30, 10'45 matí. — Londres. — El «Daily Telegrahp», en un telegrama de Viena, assegura que'l Rei Nicolau de Montenegro ha manifestat al ministre d'Austria a Cetinia que no renunciarà mai a la plassa de Scutari.

Manifestacions

París, 30, 11'10 matí.—«Le Matin» publica un telegrama de Roma donant compte de que a Roma i Florencia els estudiants han realitzat manifestacions anti-austríaques.

La policía ha donat algunes càrregues i ha practicat nombroses detencions.

L'acció austriaca

París, 30, 11'21 matí. — Londres.— De Gratz comuniquen al «Daily Mail» que les autoritats austríaques s'han possessionat del ferrocarril del Sud.

Segons el mateix diari, el comandant militar austríac de Catlaro ha donat ordre a la població civil de abandonar immediatament la ciutat.

Els montenegrins

París, 30, 11'50 matí. — Londres.— Comuniquen el Antivari al «Daily Express» que s'han concentrat a dita població 15.000 soldats montenegrins per a resistir qualsevol atac eventual.

Estranger

DE FRANÇA

Un crim

París, [illegible] 10'40 matí.—«Le Petit Parisien» publica un telegrama de Nimes dient que un propietari de Saint Laurent Leminier ha trobat en un bosc un sac contenint el cadavre d'un home mig carbonisat.

Se creu que's tracta d'un espanyol que va desapareixer a darrers de març i que se suposa fou assessinat, trossejat i cremat per dos compatriotes seus, que també varen desapareixer.

Combat al Marroc

París, 30, 11'35 matí.—Comuniquen de Rabat a «Le Journal» que la columna Maugin ha tingut quatre morts i vint ferits en les operacions portades a cap a Oumerebia.

DE L'ARGENTINA

Rosario

París, 30, 11'40 matí. — Buenos Aires. El Consell de ministres ha acordat no decretar l'estat de guerra a Rosario, pero hi enviarà totes les tropes que siguin necessaries per a assegurar el manteniment de l'ordre.

DE GRECIA

Voladura.—Terratrèmol

París, 30, 12'32 tarda.—Atenas.—A les 8'45 matí ha volat part d'un polvorí del Pireu.

Se diu que hi hà víctimes.

Manquen detalls.

—S'han sentit dues fortes sotragades sísmiques a Regium, golf de Patràs.

No han ocasionat víctimes ni danys d'importancia.

Desde Lloret de Mar

El dia de la Mare de Deu de Montserrat tingué lloc la constitució definitiva del Sometent Armat en la xamosa vila de Lloret de Mar. Fou un gran aconteixement.

Ocupada l'estrada presidencial per les dignissimes autoritats civils, eclesiàstiques i militars de la vila, el quefe aussiliar de sometents don Angel Rubiano llegí un telegrama del senyor Marquès de Camps, vocal de la comissió organitzadora del cos de sometents, dolent-se de no poder assistir a la festa.

El senyor Rubiano assumí la representació del capità general i de la Comissió organitzadora.

Llegí la comunicació en que consta l'autorització del capità general, per a formar el sometent a la vila de Lloret de Mar i donà compte de que havíen sigut nomenats cabo i sub-cabo del districte del mateix els senyors don Joaquim Domènech i Vilallonga, i don Josep Gastany i Gelats, rebent aquestos de mans d'aquell el carnet i credencial, passant tot seguit a la presidencia. Obrant ja com a tal el cabo de districte entregà el carnet als individus, passant tot seguit la revista de armaments el senyor quefe aussiliar acompanyat del cabo de districte.

Constituit definitivament el Sometent Armat, el senyor alcalde don Joan Riera llegí un bonic discurs manifestant que s'alegrava d'aquella constitució oferint-se amb tot i per tot a tant patriòtica institució. El senyor jutge i diputat provincial electe don Pius Cabañas, amb paraula facil, exposà lo que són els sometents i els beneficis que reporten, pintant amb mà mestra episodis culminants de sa historia, acabant amb un ¡visca el Sometent de Catalunya!, que fou contestat amb entusiasme per tothom.

Pronunciaren molt atinades paraules el cabo de districte don Joaquim Domenech i el sub-cabo don Josep Castany, donant mercès a les autoritats i a tots els que havíen cooperat a la constitució del Sometent. També pronunciaren molt apropiades paraules els cabos de districte dels pobles veins de Blanes i Tossa i Vidreres senyors Bellido, Oliver i Turbany.

Resumí els discursos el senyor Rubiano, pronunciant-ne un de tons enlairats i patriòtics, que acabà amb visques al comandant general, al capità general de Catalunya i al Rei, que foren contestats amb entusiasme per tots els presents.

Acabat l'acte oficial, l'ajuntament obsequià a les autoritats i sometent amb un vermut d'honor.

En un dels salons de Cà la Vila tingué lloc un àpat de germanor, al qual hi assistiren les autoritats i el sometent armat, brindant-se al destapar-se el xampany pels sometents, fonament de la tranquilitat del poble i per que sempre imperi una bona germanor i companyerisme.

A quarts de cinc de la tarda se tocà a sometent mentres el quefe aussiliar el revistava davant de Cà la Vila i en presencia de tot el poble que amb entusiasme i respectuós donà comiat al quefe aussiliar.

Lloret conservarà grat record d'aital festa celebrada el dia 27 d'abril, coincidint amb la festa de la Patrona de Catalunya i del Sometent Armat.

Academia de Medecina

La Reial Academia de Medecina i Cirurgía de Barcelona ha publicat el programa del concurs per a premis de l'any 1913.

Els premis son els següents:

Primer. Exposició d'un o varis fets d'observació personal, o interpretació original de fets ja coneguts concernients a la Patología d'una o varies malaltíes de la nodrició.

Segón. Exposició d'un o varis mètodes originals sobre la preparació de medicaments opoteràmics.

Tercer. Exposició d'un o varis fets d'observació personal, o interpretació original de fets ja coneguts, concernents a una o varies malaltíes enzoòtiques o epizoòtiques transmissibles à l'home.

Quart. Estudi topogràfico-mèdic de qualsevol punt del Districte Acadèmic de Barcelona (principat de Catalunya); excepte els de Vich, Tarragona, Caldes de Malavella, Olot, Sant Feliu de Guixols, Girona, Terrassa, La Escala, Masquefa, Seu d'Urgell, Reus, Sentmanat, Mataró, Tremp, Vilaseca de Solcina, García, Castellar del Vallés, Castellterçol, Santa Coloma de Queralt, Sallent, Solsona, Vilafranca del Penadès, Tortosa, Badalona, Sant Cugat del Vallès i Banyoles, ja premiats en concursos anteriors.

Ademés hi hà els del doctor Salvà i Campillo, pagat per la Academia, per a una observació d'una epidemia en algun punt d'Espanya, i del doctor Rodríguez Mendez al llibre de lectura per a nois i noies de les escoles de Ateneus obrers i institucions semblants, en que's desenrotllin sabuda la edat, el temps que puguin dedicar a la ensenyança i el seu grau de cultura els següents temes subdividits ordenadament en capítuls:

Higiene domèstica i individual en tots els seus aspectes.

Socors en casos d'accidents.

Cuidados que han de prestar-se als malalts.

Premi del doctor Garí. (Cinc mil pessetes i accèssit de mil pessetes), anunciat en 30 de janer de 1912. Tema: «Exposició d'un o varis fets d'observació personal, o interpretació original de fets ja coneguts referents a l'Anatomía, Fisiología o Patología de l'aparato urinari». Aquesta Academia recorda que el plaç per a la admissió de Memories acaba a les 12 del matí del 30 de setembre de 1913. (Vegin-se les condicions del Concurs en el programa publicat en 30 de janer de 1912).

Per a cada un d'aquests temes hi haurà un premi i un accèssit; poguent-se adjudicar les mencions honorífiques i aumentar el nombre de premis i accèssits.

El premi consistirà en el Títul d'Acadèmic corresponent d'aquesta corporació i una medalla d'or. Ademés, si la Academia acordés la impressió de la Memoria a despeses d'ella, regalarà a l'autor doscents exemplars.

L'accèssit consistirà en el Títul de Acadèmic corresponent. Sens dubte, dit títul no's concedirà a l'autor de la Memoria que obtingués premi o accèssit, si no és Doctor o Llicenciat en Medecina i Cirurgía, o en Farmacia, o Veterinari de primera classe.

La menció honorífica consistirà en un diploma especial.

Les Memories deuràn reunir les següents condicions:

Estar redactades en castellà, català, llatí, francès o italià, menys la del doctor Rodríguez Mendez.

Expressar el nom de l'autor i el lloc de la seva residencia, dintre d'un plec tancat, en qual sobre se posarà un epigraf, que ha d'haver-se escrit també al començ de la Memoria.

Ser dirigides a la secretaría de la Academia, Banys Nous, 9, fins a les dotze del matí del 30 de setembre vinent.

Festes Constantinianes

El president de l'Apostolat Social don Joan Pou, donà el prop-passat diumenge la conferencia que amb motiu de les Festes Constantinianes estava anunciada.

Començà el conferenciant esplicant quina fou la situació dels cristians en els tres primers sigles, i elogià la figura del gran emperador romà Constantí I i la del seu col·laborador Licini, per haverne sigut els llibertadors dels que professaven la llei de Jesucrist.

Va dir que l'Edicte de Milàn li fou inspirat a Constantí per la Creu lluminosa que li aparegué.

S'estengué comparant la societat actual i els temps del paganisme.

Atacà l'escola neutra, dient que no pot acceptar-se més que en el sentit de plaga social.

Afirmà que viuen molt lluny de la realitat els partidaris de seleccionar la educació moral de la instrucció escolar. Mentres la escola instrueixi no podrà el mestre, sinó revelant-se contra el més elemental principi pedagògic, prescindir de l'educació.

Parlà després el rector de Sant Just, qui presidía, fent justes observacions, donant-se l'acte per acabat.

La concorrencia, que fou bastant nombrosa, aplaudí als oradors.

Municipi

La Junta Diocesana ha invitat a l'alcalde a les festes constantinianes i a la de terminació de les obres de la Catedral.

Una comissió de la parroquia de Jesús, li ha ofert el penó de la professó del Corpus.

El prelat doctor Laguarda ha tornat la visita a l'alcalde.

Per delegació de l'alcalde, el Sr. Marial ha pres possessió d'uns edificis del carrer d'Abadal, que han d'esser enderrocats per a poder obrir aquesta via.

Una comissió de patrons flequers ha estat a l'Alcaldía a cumplimentar al senyor Collaso, i li han dit que presentaràn una instancia al Govern cridant-li l'atenció sobre certes mides que creuen que convé pendre, respecte a l'entrada de blat, a fi de que no's vegin obligats a pujar el preu del pà.

La comissió d'Ensanxa prepara un projecte d'urbanització dels carrers del voltant del Hospital de Sant Pau.

Diputació

Institut d'Estudis Catalans

—A partir del primer de maig cessarà en el torn de president de l'Institut, el senyor president de la secció històrico-arqueològica, substituint-lo en el càrrec el de la secció de ciencies doctor don Miquel A. Fargas, el qual serà substituit durant la seva ausencia pel vis-president de dita secció don Esteve Terrades.

—Van visitar el domicili de l'Institut, el professor i degà de la Facultat de Lletres de l'Universitat de Zurich Mr. Gaulhat, molt conegut pels seus estudis sobre'ls dialectes de Suiça; el crític d'art i bibliòfil francès M. Octave Uzanne, qui ha reeditat les obres dels poetes de Carrio del sigle XVII, i una selecta expedició de tarragonins formada principalment per alumnes de la Escola Normal i socis de l'Unió democràtica Nacionalista d'aquella ciutat. Aquesta entitat ha regalat en homenatge a la Biblioteca de Catalunya un exemplar del Catàlec del Museu de Tarragona amb una luxosa relligadura del soci don Pere Estela.

També va visitar l'Institut l'eminent actriu francesa Madame Geniat.

—Se troba a Mallorca i està anunciada per a pròximament la seva visita a l'Institut, l'il·lustre professor austriac J. Hadwiger, el qual recorre per segona vegada el territori de la llengua catalana, per arrodonir la elaboració de la seva Gramàtica històrica del Català.

—Ha començat a tirar-se'l segón volum de les obres d'Ausias-March, que dirigeix l'Amadeu Pagès.

—S'ha rebut a la secció històrico-arqueològica la segona part del volum d'actes del Congrés d'Historia de la Corona d'Aragó, celebrat en ocasió del Centenari del Rei en Jaume I.

—Han sovintejat últimament en la premsa científica estrangera, els estudis referents a treballs de l'Institut d'Estudis Catalans.

M. Salomón Reinach s'ocupa extensament a la «Gazette des Beaux Arts», de les darreres empreses arqueològiques en que ha intervingut la secció històrico-arqueològica, i en especial de les excavacions d'Empuries i de les publicacions de l'Anuari de la Secció.

Lo mateix feia més recentment monsieur Gastón Paris en el «Bulletin Hispanique» i en el «Jahrbuch» de l'Academia de Ciencies de Berlín. Al «Mercure de France» M. Manuel Robin ha estudiat l'edició de les obres d'Ausias March, que ha fet l'Institut.

També en els volums de la «Revue Philosophique», corresponents a 1912, ha aparescut un estudi sobre la «Fórmula biològica de la Lògica» de l'Eugeni d'Ors, i una nota bibliogràfica sobre'l treball de don R. Turró «La Fam, origen de coneixement».

També aquest treball publicat pels Arxius de la Secció de Ciencies ha sigut estractat pel «Journal de Phisiologie» de París.

Per altra part en el «Jarburgüber die Fortschritte des Mathematik» s'ha fet ressenya del treball de l'Esteve Terrades, publicat també al número 1 d'aquest Arxiu.

—Ha sigut adquirida per la Secció de Ciencies la gran obra de Joseph Marie Eder sobre fotografía que forma una enciclopedia completíssima en 12 volums.

La mateixa Secció ha emprès la publicació d'una serie de volums successius contenint estudis i notes experimentals de biología.

—S'està imprimint a càrrec de la Secció filològica la col·lecció de documents vulgars de la llengua, procedents del Bisbat d'Urgell. Aquesta compilació és obra de Mossen Pere Pujol, ex-pensionat de la Secció Històrico-arqueològica a la Seu, i a qui l'Institut va encarregar aquella tasca.

—Don Josep M. Junoy ha fet donatiu a la Biblioteca de Catalunya d'una edició de La Rue de l'obra de Fransois Rabellais, a sis volums.

—Han començat a funcionar les oficines formades per la formació del gran Diccionari General de la Llengua Catalana.

Dita oficina recullirà els treballs dels col·laboradors escampats per tot Catalunya i demés regions. Fins ara s'han reunit a col·laborar 130 corresponsals, mancant encara els de la comarca de Lleida i els del Rosselló, aon quedarà organitzat el servei el mes pròxim.

—Don Isidre Bonshoms ha fet de nou un altre donatiu a la Biblioteca de Catalunya, consistent en el Diccionari de Elías de Molins i diferentes obres de caràcter bibliogràfic. També va comprès en el donatiu un Spécimen de la Biblioteca de Llibres espanyols de Mayam, imprès a Hannover en 1753.

* * *

— Don Joaquim Sostres va visitar ahir al doctor Laguarda.

— Encara que les llistes impreses, repartides per a la suscripció pública del monument a Mossèn Cinto, fixen la data del març prop-passat per a ingressar els fondos recaudats, aquest plaç queda allargat, fins a finalitzar el present any de 1913.

—Han estat a visitar al senyor Prat de la Riba, els senyors don Joan M.ª Guasch, mossèn Lluís Carreras, don Lluís Via i don Ramón Suriñach Senties, per a invitar-lo a la festa dels Jocs Florals.

També l'ha visitat el senyor Serra i Dachs, per a manifestar-li el seu agraiment amb motiu d'haver-lo delegat per a portar el cordó de la professó del combregar general de Granollers, que havia sigut confiat al senyor Prat.

—Van estar a la Diputació per a visitar al senyor Prat de la Riba, els senyors Pompeu Fabra, Massó i Torrents, Adrià Gual i Bonaventura M.ª Plaja.

—El senyor Duràn i Ventosa va estar a visitar l'Escola Catalana d'art dramàtic, quedant molt satisfet del seu funcionament.

La setmana entrant la visitaràn els senyors Fages i Bartrina.

Centre Cotoner de Barcelona

Telegrames oficials del 29 d'abril 1913

LIVERPOOL	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	3.er Tel.	4.rt Tel.	Tanca
Disponible .	6'70	0'00	0'00	6'68	0'00	0'00
Futurs						
Mars-Abril .	6'47	0'00	0'00	0'00	0'00	6'39
Abril-Maig .	6'41	0'00	0'00	0'00	0'00	6'34
Maig-Juny .	6'41	6'37	6'38	6'38	6'30	6'24
Juny-Juliol .	6'39	0'00	0'00	0'00	0'00	6'32
Juliol-Agost .	6'36	6'32	6'33	6'33	6'33	6'29
Agost-Setbre .	6'26	6'22	0'00	0'00	6'24	6'19
Setbre-Otbre .	6'14	0'00	0'00	0'00	0'00	6'07
Otbre.-Nobre .	6'07	6'04	6'04	6'05	6'05	6'01
Nbre.-Dbre .	6'04	0'00	0'00	0'00	0'00	5'98
Dbre.-Janer .	6'03	0'00	0'00	0'00	0'00	5'97
Janer-Febrer .	6'02	0'00	0'00	0'00	0'00	5'96
Febrer-Mars .	6'03	0'00	0'00	0'00	0'00	5'97

Liverpool.— Vendes: 8.000 bales contra 10.000 l'any anterior.

JUMEL	Tanca anterior	Obertura	Tanca
Maig	9'89	9'86	9'83
Juliol	10'00	9'97	9'93

ALEXANDRIA	Apertura ahir	Apertura avui
Futurs		
Maig	19'12	19'17
Juliol	19'08	19'10

NOVA YORK	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	Tanca
Disponible .	11'70	—'—	—'—	11'80
Futurs				
Abril	11'45	—'—	—'—	11'35
Maig	11'45	11'28	11'28	11'35
Juliol	11'37	11'41	11'34	11'37
Agost	11'22	11'25	11'18	11'20
Setembre . .	11'03	—'—	—'—	10'93
Octubre . .	10'99	11'01	10'95	10'90
Desembre . .	11'03	—'—	—'—	10'92
Janer	10'99	11'01	10'94	10'90

NOVA ORLEANS	Tanca ahir	Apertura	2.on Tel.	Tanca
Disponible .	12 1|4	—'—	—'—	12 3|16
Futurs				
Maig . .	12'00	12'03	12'00	11'98
Juliol . .	11'78	11'79	11'75	11'75
Agost . .	11'43	11'43	11'39	11'36
Setembre . .	11'18	—'—	—'—	11'10
Octubre . .	11'08	11'11	11'06	11'00
Desembre . .	11'08	—'—	—'—	11'00

Arribades als ports dels EE. UU. 16.000 bales en 1 día contra 20.000 l'any anterior.

Espectacles

Teatre Català ROMEA

Avui, a les nou en punt. Benefici den Ramonet: El drama en 3 actes, i en vers, de J. Echegaray,

Lo sublime en lo vulgar

i la comedia en 2 actes

El mismo amor

Demà, dijous

ULTIMES FUNCIONS

Tarda, a dos quarts de quatre: L'hermós drama del insigne Echegaray

Lo sublime en lo vulgar

per Enric Gimenez, i la comedia en dos actes, de M. Linares Rivas,

El mismo amor

per Marian de Larra.—Nit, a un quart de deu

Despedida de la Companyía

Les dues comedies en dos actes cada una, de ma jor èxit d'aquesta temporada

El mismo amor y

Camino adelante

Se despatxa a Comptaduría.

Teatre Novetats Gran companyía del teatre de la Sarsuela de Madrid.—Avui, dimecres, no hi ha funció per a donar lloc al ensaig general de la sarsuela en 2 actes titulada «La Pirula».

Demà, dijous, festivitat de l'Ascensió. — Dues grans funcions. Tarda, a dos quarts de quatre, hermós programa, 4 actes, 4. Primer: L'aplaudida opereta en dos actes

La Generala

Segón: L'èxit del dia. La sarsuela en dos actes de preciosa presentació

¡Si yo fuera rey!...

Nit, a un quart de deu, grandiós programa, 4 actes, 4. Primer: «El Barbero de Sevilla», creació d'aquesta companyía. Segón: La sarsuela en 3 actes

Las dos princesas

Divendres, aconteixement artistic. Benefici de la primera tiple còmica

Lluiseta Rodríguez

Primer: «El duo de la Africana». Segón: «Chateaux Margaux», per la beneficiada. Tercer: Estrena de la sarsuela en dos actes, d'Atanasi Melantuche i mestre Calleja,

LA PIRULA

posada en escena i amb assistencia dels autors.— Se despatxa a comptaduría.

Teatre Còmic Avui, dimecres, a dos quarts de deu, secció extraordinaria. Primer: La obra del día, «La reina de las tintas», per Ursula López, tiple predilecta de les senyores. Segón: «El cabo primero», creació de Anita Lopeteghi, la tiple mimada del públic. Tercer: Reestrena

El viaje de la vida

obra escrita exprofés per a

Úrsula López

que la estrenà a Madrid. La funció terminarà abans de la una.

Demà dijous, festivitat de l'Ascensió i del Treball. Tarda, a les tres, senzilla «La Fresa». A les quatre, especial. Primer: «El Reloj de arena», presentació fastuosa, cent trajos nous. Segón: Darrera representació «La Reina de las tintas», colossal

Úrsula López i Pep Bergés

A les sis, especial. Primer: «El cabo primero». Segón: «El viaje de la vida», obra escrita exprofés per a Ursula Lopez, qui l'estrenà a Madrid. Nit, a dos quarts de deu, extraordinaria. Primer: «El cabo primero». Segón: «El viaje de la vida». Tercer: Atracció del públic «La niña de los besos», per Ursula Lopez, luxe, elegancia, chic.—Divendres, debut desitjat

PAUET GORGÉ

Dissapte, estrena sensacional «El nuevo testamento».

ELDORADO (Teatre Catalunya)

ULTIMS DIES

No més queden tres dies. Demà, dijous, tarda, a dos quarts de quatre i a les sis.—Nit, a dos quarts de deu, lo més hermós, lo més gran.

Quo vadis?

Més de tres milions de francs s'han pagat entre varies cases estrangeres per la exclusiva d'aquesta grandiosa obra artística. Tres mil artistes han intervingut durant dos anys pera termenar tan gran maravella.—Se despatxa a comptaduría sense aument de preu.

POLIORAMA

9, Rambla d'Estudis, 9

Avui, dimecres nit, a les 9 1/2. La graciosa comedia en dos actes, de colossal èxit,

Robo en despoblado

LA ARGENTINITA

Demà, dijous, a les quatre, colossal programa treballant la notable

LA ARGENTINITA

Els negres en el Tibidabo

L'estat social entre'ls negres

La base de l'estat social entre'ls negres ha sigut sempre el principi de comunisme.

La terra pertany a tots, essent conreuada per tots, baix les ordres del quefe de la tribu. Les cullites s'amagatzemen en graners comuns, d'on cada ú adquireix lo que necessita. Desgraciadament, el negre és poc previsor i amb freqüencia se li agoten les provisions molt abans de fer la següent cullita, lo que dona lloc a que pateixin espantosa fam.

SALA MERCÉ RAMBLA de ESTUDIS, 4

GRAN CINEMATÓGRAF. — Tots els dies estrenes d'hermoses pel·licoles.

Interessant programa de pel·licoles sensacionals i de gran novetat

AVUI, PROGRAMA EXTRAORDINARI

GRUTES MARAVELLOSES

EL PALAU DE LA RIALLA

Unió Cinematogràfica

Cines:

DIORAMA, Plaça del Bonsuccés

KURSAAL, Rambla de Catalunya

ARGENTINA, Sant Pau, n.º 64

EXCELSIOR, Corts i Villarroel

El més gran — El millor — El més variat dels programes de Barcelona.

Avui, dimecres, grans estrenes.

6 pel·licoles de llarg metratge

El domador ó Las dos bestias

(Vitascope, 700 metres)

«El ardid del Pachiro», «El plan de Nellys», «Polidor con la portera», «El olfato de casimiro».

El precio del perdón

(Exit Pasquali, 1.000 metres)

La Tiradora — **Revista Eclair**

Exit, 1.200 mts.)

La caverna funesta

(Exit Italia, 600 metres)

Ultim dia de la pel·licola de gran èxit

Salpicaduras del lodo

(Ambrosio, 850 metres)

Demà, festivitat del primer de maig, gran sessió Vermouth.

Saló Catalunya

Elegant i preferit Cine.—Avui dimecres, preciós programa: «La odalisca», «Calino y los dos candidatos», «Los impulsos del corazón» (700 metres). Els grans èxits del dia «El becerro de oro» (1.100 metres), Gaumont, magnífica en tots conceptes. «Más allá de los umbrales» (800 metres), «Abnegación de hermanos», [illegible].—Demà, dijous, selecte programa.—Pròximament «La Condesa negra», admirable pel·licola de la casa Pathé.

SATURNO PARK

Els Sports i atraccions més notables del mon

Inauguració el dissapte, dia 3 de maig, a dos quarts de deu, nit.

Negociém Valors y Cupons

Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

Avisos

Fa falta, en fàbrica de géneros de punt, dependent corredor per a la plaça i per a viatjar un mes algunes capitals de provincia.

Dirigir-se per escrit, indicant referencies, pretensions, edat i demés circumstancies personals, a llista de correus cèdula personal núm. 121.298.

Préstams

Prèstams a propietaris

amb hipoteca al 4 1/2 per cent i amb lletra al 5 per cent anyal. Rapidesa i reserva. Casa Quintana. Duc de la Victoria, núm. 4, entressol, segona.

Anuncis

Reconstituient

el més enèrgich dels reconstituients es el

VI DE BAYARD

PEPTONA FOSFATADA, que torna a totes les persones débils la Forsa i la Salut. Dipòsit en totes les farmacies. Collin & C.ª, Paris

Més de 5000 persones

poden justificar avuy la perfecció ab que aquesta casa fa l'examen de la vista pera l'aplicació de lentes o ulleres. Si vosté té alguna dificultat als organs visuals, vagi totseguit a

La Optica Medical

ahont, ab aparells matemàtichs, se li dirà si deu o no portar lentes; essent aquesta operació completament

GRATIS

Fabricació de cristalls y montures de totes classes, segons prescripció dels senyors oculistes. Venda económica de binocles prismàtichs y altres sistemes, sempre dels més avensats sistemes, y tot lo que a la óptica se refereix.

Boquería, 22-cantó Raurich

Lloguers

Empuries [illegible] moblada, construcció moderna i jardí gran, situada prop de la platja de baus i a curta distancia de les excavacions. Se lloga.—Ri. Valencia, 230, 3.er pis.

Casa de pagès per a llogar, gas, aigua, prop de Castellterçol. Raó: Puigcercenach, Rambla Flors, 20.

Vendes

A PLASSOS MOBLES, SILLERIES, LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

MOBLES DE A. DIRAT

- Exposició permanent -

DORMITORIS - SALONS

MENJADORS, DESPATXOS, &

Especialitat en els d'estil anglès

Carrer S. Pau, cantonada Mendizàbal

Venda: Casa-torra, baixos, pis i jardí, aigua bona i fresca, moderna construcció, amb mobles o sense, pintoresc poble de la costa, a 20 minuts de tren, 1.500 ds. R. C. de Cent, 232, 2.º 1.ª—9 a 10 i 3 a 4

Gelatina de Carn de Gallina

Aliment poderós pera les persones delicades. Pot de cristall, 2 ptas.

R. Martiñacio, Escudellers, 10

Serveis de la Companyía Trasatlántica

LINIA DE BUENOS AIRES

El dia 4 de maig sortirà de Barcelona, el 5 de Málaga i el 7 de Cádiz, el vapor

directament per a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires

LINIA DE NOVA-YORK, CUBA I MEXIC

(Servei del Mediterrani)

El dia 26 de abril, sortirà de Barcelona, el 27 de Valencia, el 28 de Málaga i el 30 de Cádiz, el vapor

Antonio López

directament per a Nova York, Habana, Veracruz i Puerto Mexico.

LINIA DE CUBA I MEXIC

(Servei del Nort d'Espanya)

El 17 de maig, sortirà de Bilbao, el 19 de Santander i el 21 de Coruña, el vapor

Alfonso XIII

directament per a Habana, Veracruz i Tampico. Admet passatge i càrrega per a Costafirme i Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia.

Per a aquest servei regeixen rebaixes especials en passatges d'anada i tornada i també preus convencionals per a camarots de luxe.

LINIA DE VENEZUELA-COLOMBIA

El dia 10 de maig, sortirà de Barcelona, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga i el 15 de Cádiz, el vapor

Montserrat

directament per a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Puerto Plata (facultativa), Habana, Puerto Limón y Colón, d'ahont surten els vapors el dia [illegible] per a Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, etc. S'admet passatge y càrrega per a Veracruz y Tampico ab trasbord a l'Habana. Combinació ab el ferrocarril de Panamà [illegible] navegació del Pacífic, per a quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. També càrrega per a Maracaibo y Coro ab trasbord a Curaçao y per a Cumaná, Carúpano y Trinidad ab trasbord a Puerto Cabello.

LINIA DE FILIPINAS

El 30 de abril, sortirà de Barcelona, havent fet les escales intermitges, el vapor

C. López López

directament per a Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Ilo Ilo y Manila, servint per trasbordo els ports de la Costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, Xina, Japó y Australia.

LINIA DE CANARIAS, FERNANDO POO

El dia 7 de maig, sortirà de Barcelona, el vapor

M. L. Villaverde

amb escales a Valencia y Alacant, el 7 de Cádiz, directament per a Tánger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitjes y Fernando Poo.

Regrés de Fernando Póo el dia 4, fent les escales de Canarias y de la Península indicades al viatge d'anada.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, als passatgers a als qui la Companyía dona allotjament molt còmodo i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei.

Tambe s'admet càrrega i s'expedeixen passatges per a tots el ports del mon, servits per linies regulars.

L'empresa pot assegurar les mercaderíes que s'embarquin en sos barcos.

Pera rebaixes a families, preus especials per camarots de luxe, rebaixes en passatges d'anada i tornada i demés informes que poden interessar al passatger, dirigir-se a les Agencies de la Companyía.

AVISOS IMPORTANTS. Rebaixes en els nòlits d'exportació.—La Companyía fa rebaixes de 30 °/ₒ en els nòlits de diferents articles, d'acord amb les vigents disposicions pera'ls serveys de Comunicacions Marítimes.

SERVEIS COMERCIALS. — La secció que d'aquests servei té establerta la Companyía, s'encarrega de treballar a Ultramar els mostruaris que li siguin entregats i de la col·locació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer els Exportadors.

EXTRAORDINARI A CUBA

Vapor Reina M.ª Cristina

Sortida de Bilbao i Santander, el 11 de Gijón, el 12 i de Coruña, el 13.

Agents a Barcelona, Ripol i Companyía

Dormitori de Sant Francesc, 25, principal

CALBER
Para la Toilette de BEBÉS y SEÑORAS
Los POLVOS CALBER, no irritan la piel como sucede con el almidón, arroz, licopodio, féculas, etc., que por ser vegetales evitan el funcionamiento de los poros.
Los POLVOS CALBER son, por lo tanto, la única preparación ideal, para los cuidados del cutis, escocidos de los niños, pecas, irritaciones, granos, sarpullidos, rojeces y erupciones. Después del baño son muy agradables para el cuerpo. Evitan el sudor de los pies y sobacos. Insustituible para los caballeros después de afeitarse. Su envase especial evita la infección y el uso de la antiquada borla.

DE VENDA A BARCELONA:

Senyors Vicens Ferrer i C.ª, carrer Comerç. — Fill de J. Vidal i Rivas, carrer Moncada, 21. — Don Salvador Andreu, Rambla de Catalunya, 66. — Senyors J. Uriach i C.ª, carrer Moncada, 20. — Senyors Biudor i Parés, Portal de l'Àngel, 12. — Don Josep Segalà Estalella, Rambla de les Flors, 4. — Don Josep Viladot, Rambla de Catalunya, 35. — Don Antoni Serra, Pelayo, 9, Centre d'Específics. — Viuda de Salvador Alsina, Passatge del Credit, 1, i en les més importants drogueríes, perfumeríes i farmacies.

HERNIES (TRENCADURES)

Se cureu amb el Braguer Regulador per a graduar la pressió a voluntat del pacient per retenir les hernies rebels i la curació de les recents; a 20 i 25 pessetes un se fabriquen per a cada cas pel especialista Ramón Martí. Bragueres flexibles n'hi ha a 2, 4, 6, 8, 10, 12 i 15 pessetes un. Faixes elèctriques per a evitar la dilatació del ventre, a 10, 15 i 20 pessetes, recomenades per les eminencies mèdiques d'Espanya. Bragues de goma per a la curació radical de les criaturetes, a 4, 5 i 6 pessetes. Gran assortit d'articles de goma per a la higiene i Cirurgía. Casa fundada desde l'any 1890.— 51, Carme, 51. AL REGULADOR, Barcelona. La casa més econòmica de Barcelona.

OMEGA

Amb velocitat pasmosa s'estén la fama del rellotge OMEGA

De venda: EL REGULADOR, Rbla. Flors, 37

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

i tot lo que's necessita per a ferles

Antiga Casa. — T. COSTAS. — Palla, 13 i 15 pral.

SALUT — FORSA

IDEAL DE LA MEDICACIÓ RECONSTITUYENT

Reconegut per les més notables Academies y publicacions mèdiques

Adoptat pels Hospitals, Clíniques, Dispensaris y Sanatoris ANTI-TUBERCULOSOS del nostre país y extranger, per reunir les excepcionals qualitats d'esser un potentíssim accelerador de la NODRICIÓ y Regenerador complet de l'APARELL RESPIRATORI

"HISTOGÉNICO" PUIG JOFRÉ

:: PREMIAT en la Exposició del Congrés Internacional de la TUBERCULOSIS de 1910

Ab son ùs *aumenta ràpidament la gana* y el *poder d'assimilació*, desapareixent radicalment la *febre, tos y esputs purulents* dels Tuberculosos. Es el tractament més eficaç en la curació de totes les afeccions consumptives, restablint totseguit l'organisme en tots sos estats de *debilitat ó agotament general*.

Indicacions principals { *Tuberculosis, Anemia, Neurastenia, Linfatisme, Escròfula, Fosfaturia, Paludisme, Convalescencies, etc.*

Obtingut baix les formes SEMPRE INALTERABLES: *emulsió, elixir, granulat*

VENDA EN TOTES LES FARMACIES, DROGUISTES Y CENTRES D'ESPECIALITATS

Agents exclusius pera Espanya: Senyors GÁRATE GERMANS, de Bilbao.

VIGOR — JOVENTUT

¡FORA PEL MOIXI!

ELS POLVOS COSMETICHS DE FRANCH treuen en pochs minuts el pel de qualsevol part del cos, mata sas arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pel moixí (vello) a la cara y brassos, perque ab ell poden destruirlo.

Un pot 2'50 pessetes. S'envia certificat per correu si per endevant se rebe 3'50 pessetes en lliurança en Giro mútuo o en sellos de correu.

Farmacia Borrell

Comte del Assalt (carrer Nou), núm. 52, BARCELONA

Fundada 1752.

Cuando Quiera Vd. Píldoras, tome las de Brandreth

Puramente Vegetales.

Siempre Eficaces.

Curan el Estreñimiento Crónico.

Las Píldoras de BRANDRETH, purifican la sangre, activan la digestion, y limpian el estómago y los intestinos. Estimulan el hígado y arrojan del sistema la bilis y demás secreciones viciadas. Es una medicina que regula, purifica y fortalece el sistema.

Acerque el grabado á los ojos y verá Vd. la píldora entrar en la boca.

Para el Estreñimiento, Vahidos, Somnolencia, Lengua Sucia, Aliento Fétido, Dolor de Estómago, Indigestion, Dispepsia, Mal del Hígado, Ictericia, y los desarreglos que dimanan de la impureza de la sangre, no tienen igual.

DE VENTA EN LAS BOTICAS DEL MUNDO ENTERO.

B. Brandreth

Fundada 1847.

Emplastos de Allcock Marca Aguila

B. Brandreth

Remedio universal para dolores.

Donde quiera que se sienta dolor aplíquese un emplasto.

Agentes en España—J. URIACH & Ca., BARCELONA